

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.
Razpošilja se v tiskarni.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto VI.

V Celovcu 10. decembra 1887.

Št. 23.

Koroški pavrnpond in „Mir“.

IV.

Koroški pavrnpond ima vse hvale vredni namen, pomagati kmečkemu stanu. Kaj je torej volje storiti? Razposlano pismo pravi:

„Mi smo v Grabštejnu enoglasno sklenili, da mora pavrnpond skusit doseči, da bodo se vpeljale te reči:

1. Sodniške plačila se morajo na ta vižo znižati, da se ostanovijo občinske razsodništva z priseženimi prisedniki (Gemeinde-Schiedsgerichte mit beeideten Beisitzern), katere smejo vse pravde čez reči, katere niso čez tavžent rajniš vredne, ravno tako razsoditi kakor današnji sodniki.

(Ker sme pavr kot preseženik (Geschworener) čez življenje in smert, in včasih čez silno velike žume denarja soditi, se mu tudi ne sme odreči umnost, da v svoji občini, kjer vsacega človeka in njegove razmere natančno pozna, prav soditi zamore.)

2. Zmanjšati se morajo davki ali štajri, posebno se mora znižati grundštajr na ta način, da se od rajnertroga vsakega posestva odšteje tres (obresti), kateri se mora za dolge plačati.

V nobeni deželi se ne pripeti, da bi kdo za nič moral davke plačevati, ja da bi moral to storiti ne samo za nič, ampak za nekaj, kaj je menj kot nič, za dolgove; kaj takega je samo pri nas v Avstriji mogoče in je že veliko pavrših familiji ruini-ralo. Na primer: Nekdo ima na svojem posestvu, katero je 15.000 rajniš vredno, 10.000 rajniš dolga, tako mora, ako posestvo prevzame, plačilo za prenašanje (Uebertragungsgebühr) od vseh 15.000 rajniš plačati, akoravno je samo 5000 rajniš prevzel. Pogodi se tako prenašanje v desetih letih večkrat, tedaj je pavrška familija vže pogubljena, kajti država si je dala večkrat svoje procente plačati. To je očevidna odertija in se mora odstraniti.)

3. Vpeljati se mora dovoznina za žito. Od vsakega metercenta (100 kil) pšeniče, rži, moke i. t. d., če se pripelje iz drugih dežel, naj se plača, kakor na Nemškem 1 rajniš in 50 krajcarjev dovoznine (Einfuhrszoll).

4. Država mora prevzeti taljni dolg (Grundschuld).

5. Vstanovit se morajo poljedelske zbornice (Ackerbau-Kammern).“

Res prav lepe reči so gospodje pavrnpondarji v Grabštanji sklenili! „Mir“ bode vsakej točki kratko pristavil svoje misli.

1. Sodnijska plačila se morajo znižati. Leta 1873 je Celovška katoliška stranka izdala „političen katekizem“, v katerem se bere na strani 9 in 34: „Narobe je, da se skorej za vsako malo reč notarjev ali advokatov potrebuje. Kar človek sam zna in more narediti, naj tudi sam nareja! Občine imajo pravico ljudi pomirjevati zastran menjših pravd. To občine lahko same opravljajo, naj se tega ne branijo in ne spuščajo iz svojih rok!“ — Kar so pavrnpondarji v Grabštanju sklenili, to smo torej mi že pred 14 leti priporočali.

2. Zmanjšati se morajo davki, posebno pa zemljiški davek. To se pač lahko piše ali govori, težko, težko pa se izpelje. Liberalci so vladno mašino tako osnovali in njih bogec Bismark število vojakov tako pomnožil, da ima država strašno veliko stroškov in potrebuje ogromno veliko denarjev, ktere si pridobiva večidel po visokih davkih. Več kot dvajset let so liberalci vso oblast v svojih rokah imeli, pa niso skovali le ene same postave, po kterej bi se kmetom znižali davki. Kovali in mečkali so s postavo zastran zemljiškega davka tako dolgo, da je ta postava državnej kasi stala 24 milijonov goldinarjev, dognali so jo še le našinci in sicer tako, da zemljišni davek vrže na leto 37 milijonov, torej 3 milijone menj, kakor so jo hotli postaviti liberalci, ki so jo na leto izrajtali na 40 milijonov. Na nekatere davke, ki zadevajo bogataše in velikaše, pa še mislili niso. Da se upelje borzni davek, je še le naš slovenski poslanec Obreza sprožil. Naj se davki znižajo, smo mi že od nekedaj vselej povdarjali. Ako se pavrnpondarjem posreči znižati davke, vsi veselji jim bomo tudi konservativci pod ramo segali!

3. Vpeljati se mora dovoznina za žito. Na Nemškem so pred 8 leti na žito naložili dovoznino ali carnino, ktera se mora plačevati od žita, ki se pripelje iz ptujih dežel. Pa osemletna skušnja uči, da to kmečkemu stanu nič ni pomagalo in nemškim kmetom se godi tako trda, da na pomoč kličejo svojega Bismarka in na vso grlo upijejo, naj se carnina še bolj zviša, da bojo zamogli svoje pridelke drajši prodati. Pa tudi to ne bode pomagalo: Žitno ceno narejajo amerikanci, indiški in ruski bogataši in velikotržci, proti kterim so roke zvezane vladi in kmetom.

Najboljši bi kazalo, ko bi vse zapadne in srednje države naše Evrope med seboj sklenile varstveno carninsko zvezo proti konkurenci izvan evropejskih dežel. Dalje bi bila kmetom tudi velika pomoč, ko bi smeli svoje davke plačevati v žitu in drugej robi, naj država potrebuje mnogo takih

reči za svoje vojake in jetnike. K temu je pa treba kmečkih zadrug, ki bi to robo nabirale in jo ob pravem času dovažale v državne zakladnice ali magacine.

4. Država mora prevzeti na zemljiških posestvih vpisani dolg. 23. sept. 1884 je gosp. poslanec Einšpieler v deželnem zboru stavil predlog, naj se preišče, kako stoji naš kmečki stan, koliko ima dolgov, koliko mora obresti plačevati in kako bi se mu moglo pomagati? Brali smo pred nekaj leti, da je na posestvih Koroških kmetov intabuliranih 52 milijonov goldinarjev. Od tega dolga plačujejo vsako leto 2,250.000 gld. To je vendar dokaz, kako trda in žalostna se našim kmetom godi. Naš liberalni deželni zbor pa predloga g. E. še v pretresovanje ni hotel vzeti, ampak ga kratko odbil! Bog daj, da bi koroški pavrpund imel več sreče s to zadevo in več dosegel pri našem deželnem zboru: Le to more kmečki stan rešiti propada.

5. Vstanoviti se morajo kmetijske zbornice (Ackerbau-Kammern). Že leta 1862 — torej pred 25 leti — je gosp. A. Einšpieler v svojem časniku: „Stimmen aus Inner-österreich“ pritoževal, da vlada fužinarijo in rudarstvo preveč podpira na škodo kmetijstvu. Tirjal je torej, da se napravijo tudi kmečkemu stanu posebne kmetijske zbornice, kakor jih že imajo trgovci in obrtniki. Leta 1875 se je ta tirjatev spet ponovila in zraven se je še pristavilo, naj dobijo svoje posebne zbornice vsi stanovi: trgovci, obrtniki, kmetje, advokati, notarji, zdravniki, delalci itd. Velika sreča bi bila za človeško društvo, ako bi se stanovi bolj uravnali, zadruga napravili in se bolj sklenili, kakor je to bilo nekdanj v srednjem veku, ko so krščanska pravila imela več veljave in moči in se je raznim stanovom bolje godilo kakor naše dni.

Ako dobijo pavrpundarji kmečkemu stanu kmetijske zbornice, veseli bomo tega tudi mi konservativni katoličani.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Papeževa zlata meša.) Sveti Oče Leo XIII. bodo obhajali novega leta den svojo zlato sveto mešo. Celi krščanski svet se veseli te redke slavnosti. Že zdaj dohaja v Rim obilno romarjev, ki prinašajo svetemu Očetu prisrčna voščila. V preteklem mesecu se jim je poklonilo 7000 delalcev, ki so prišli iz Francoskega. Te dni se je podalo 700 romarjev vsakega stanu iz Ogerskega. Ž njim so bili kardinal Simor in trije drugi škofi. Poklanjajo se jim pa ne samo katoličani. Celo vladarji tujih neverskih narodov iz Perzije, Kine in Japonskega so jim izrekli v pismih svoje spoštovanje. Vsi hvalijo in občudujejo modrost in razumnost papeževa.

Da se pa lahko zamorejo udeleževati te redke slovesnosti vsi katoliški kristjani, bodo obhajali tiste dni po celem krščanskem svetu v ta namen posebno pobožnost. Zaukazali so tudi naš premil. g. knezoškof, naj se opravlja zato po vseh farnih cerkvah zunaj Celovca novega leta den pred poldnem slovesna velika meša s Te Deum-om pred izpostavljenim presvetim Rešnjim Telesom. Popoldne

pa naj se molijo v cerkvi sveti rožnivenec in litanije Jezusovega Imena. V Celovcu bodo premil. knezoškof v četrtek 29. dec. ob 10. uri opravljali veliko mešo s Te Deum-om v stolnej cerkvi. Potem bode v družtvneji hiši katoliških rokodelskih pomočnikov zbor vseh katoliških društev in katoličanov sploh v spomin petdesetletnice papeževe. Popoldne bode v stolnej cerkvi od 1/2 5. do 1/2 6. ure molitvena ura.

Udeležujmo se te slavnosti prav obilno. Prosimo tedaj vsi, da bi blagoslovil Bog našega svetega Očeta Leona XIII.! Molimo, da bi Jih ohranil še prav dolgo zdravega in krepkega svetej katoliškej cerkvi v čest in povišanje!

Iz Celovca. (Ali smo v Avstriji?) Ob slovenskej Zili stojijo tri župnije: Št. Štefan, Vrate in Podklošter. V 3 do 4 urah jih vse lahko obhodiš. Vsaka imenovanih župnij ima svoj nemški šulferajn in gg. učitelji niso le samo družniki, ampak prvaki tega šulferajna, da! kakor so poročali nemško-liberalni časniki, je Št. Štefanski učitelj, gospod Kerschbaumer, celo načelnik nemkega šulferajna.

V sredi imenovanih treh župnij stoji na prijaznem holecu župnija Gorje in blizo zraven župnija Bistrica, kjer se je 30. oktobra prav mirno in popolnoma postavno osnovala podružnica svetega Cirila in Metoda.

To je bil ogenj v strehi! Nemško-liberalci so mislili, da imajo slovensko Zilo že popolnoma v svojih kleščah, — zdej pa to! Zagnali so strašen hrup in grozen polom po vseh časnikih, ovajali in črnili posebno duhovnike, zraven pa še tudi kazali na Gorjanskega učitelja, kakor da bi tudi z duhovniki bil enih misel in trobil tudi v slovenski rog.

Kaj se zgodi?

To popisujejo „Freie Stimmen“ v 94. številki dne 26. nov. v nekem dopisu iz Spodnje Zile tako-le: „Einen Lehrer aus unerer Gegend, der zwar aus seiner slovenisch-nationalen Gefinnung kein Hehl machte, sich aber sonst ganz ruhig verhielt, suchten nun die hochwürdigten Herren in ihre Netze zu ziehen, ihn aus seiner Ruhe aufzurütteln und aus ihm einen ebenbürtigen Wähler und nationalen Hezer zu machen. Wie sich der Lehrer diesen Bestrebungen gegenüber verhielt, ist nicht in die Oeffentlichkeit gedrungen, aber von anderer Seite wurde den Hochwürdigten ein Strich durch die Rechnung gemacht; der Lehrer wurde vom Landes Schulrathe aus Dienstesrückichten in eine rein-deutsche Gegend, weit von seinem bisherigen Wirkungs-orte entfernt, versetzt. Er erhielt den Auftrag, die Schule zu schließen und seinen neuen Dienstposten unverweilt anzutreten. Die Genugthuung hierüber ist allgemein. Aber auch für den Lehrer wird die Ueber-setzung von wohlthätigen Folgen sein. Hier wäre er ein ebenso wüthender Wähler geworden, wie es die Hochwürdigten sind und hätte keine Raft und Ruhe gehabt, wohl aber Verdrießlichkeiten in Menge. Diese Maßregel ist zugleich eine Warnung für alle Lehrer, die etwa Lust hätten, sich mit nationalen Umtrieben zu befassen. Die Schulbehörden gehen in dieser Beziehung thatkräftig zu Werke und verdienen sich dadurch den Dank des ganzen Landes. Wenn die geistlichen Behörden ein gleiches thäten, so hätte Kärnten gar bald seine nationale Ruhe wieder.“ Učitelj v Gorjah, gosp. Kašp. Wieltchnig, je na nos na vrat prestavljen na trdo nemško mesto, mora Gor-

jansko šolo zapreti in s svojo mnogobrojno družino zdaj po zimi nastopiti daljno pot v Holmnicco v Belskej dolini! Zakaj da pa! Mi tega natenjko ne vemo, pripoveduje nam pa nemški dopis v „Freie Stimmen“. Le samo to še pristavljamo, da smo v Beljaškem časniku „Deutsche Allg. Ztg.“ brali, da gospod Wieltschnig še družnik podružnice syetega Cirila in Metoda ni, da! da še pri ustanovljenji podružnice zraven bil ni.

Ako vse to premišljujemo in zraven še pristavljamo, da so prvaki nemškega šulferajna najhujši nasprotniki sedanje vlade, da je družba svetega Cirila in Metoda skoz in skoz avstrijska in lojalna: prisiljeni smo prašati: Ali smo v Avstriji, v tistej Avstriji, v kateri so po besedah svitlega cesarja, po osnovnih in državnih postavah, po obljubah sedanje vlade vsi razni narodi enakopravni, nosijo vsi enaka bremena, pa uživajo tudi enake pravice?

Iz Hodiš. 20. novembra smo pokopali v Ribnici našega velečastitega Mosirja. Bil je rajni zvest katoličan, dober sosed, ki je marsikteremu pod rame posegel in ga obdržal; on ni iskal dobička, le pomagati je hotel. Še marsikteri ga bode pogrešal. Bil je jasna glava, previden, pravičen na vse strani, prijatelj svojega roda, iz kterega je izrastel in bil je od začetka že ud Mohorjeve družbe, ktere bukve je rad prebiral. Imel je tudi pogreb, kakoršnega Hodiše še niso videle; videlo se je, da ljudstvo ve svoje može čestiti. N. v m. p.

Iz Grebinske okolice. (Hajdi v Ameriko!) Nemški časniki so donášali novico, da se več nemških rodovin iz Beljske doline napravlja preseliti se v Ameriko in si tam iskati boljše sreče. Kmetovalcem tukajšne posebno pa Rudske okolice se strašno huda godi. Nimajo ne drv, ne stelje in grajščina jim napravlja veliko težav in sitnost. Ni se torej čuditi, da je novica od preselovanja nemških družin v Ameriko tudi med tukajšnjimi kmeti sprožila misel, pobrati šila in kopita in hajdi jo črez morje v Ameriko. Znae so razmere tukajšnih kmetov, v resnici so prav žalostne, — vendar Bog ve, kaj jih čaka tam v daljnem novem svetu. Bati se je, da ne pridejo izpod dežja pod kap. V poduk in v posvar, prosim, da ponatisnete neko pismo, kterega sem bral v slovenskem časniku. — Iz A d l e š i č na Dolenjskem se 17. junija piše: „Že večkrat svarili so slovenski časopisi ljudi, da naj se ne izseljujejo tako zelo v Ameriko, kjer čaka marsikterega gotova lakota, če ne še kaj hujšega. Toda vse svetovanje in odgovarjanje ne zda veliko, navadno njč. Naša fara bila je do letos še nekako obvarovana pred tem izseljevanjem, a po novem letu začeli so tudi od tu zahajati v daljni svet črez morje. Šlo je po novem letu že kacih 70 do 80 ljudi iskat si sreče v Ameriko. Toda žalibog, da se je marsikdo zelo zelo prevaral, in pisma, ktera pišejo ti Amerikanci nazaj, so navadno prav žalostna. Delo, če ga kdo dobi, je zelo težavno, velikokrat zelo nevarno in koliko se jih ponesreči po rudokopih, železnicah itd.! Toda kdor delo dobi je še srečen, ali koliko jih je tam brez dela, brez zaslužka! Kako pa se tam godi enim in drugim, naj razjasni mali odlomek, ktero je pisal M. G. iz Sel tukajšne fare. Med drugim pravi: Od nas jih je šlo dosti v Ameriko, ki se zdaj trkajo po glavi, ali je prepozno, nimajo s čim

nazaj. Hrvatov pride vsaki den po 30, po 50. Tukaj hodijo in postavajo okoli fabrik kakor psi, otroci pa in drugi delalci mečejo kamenje za njimi. Večkrat mu vrže v hrbet ali kamor je, da se precej zvrne. A pritožiti se nima kam. Na dalje piše, da jih v fabriki, v kteri delajo, vsak den veliko zbolijo, da popadajo kakor mrtvi na tla od prevelike vročine in slabe vode. Enako pišejo tudi drugi. Vsak se kesa, da je zapustil svoj domač kraj in želi si nazaj, a ni s čim. Zaničevani so od vsih, spati morajo večkrat pod milim nebom, in kar zaslužijo, razdajo za hrano, stanovanje in večkrat tudi za zdravila po bolnišnicah, tako da jim le malo ostane.“ Te besede, ljubi Slovenci! dobro premišljajte, preden da tako nevaren korak storite. Veliko varnejši in modrejši je, da si tukaj po vseh postavnih potih pomoči iščete, svoje pravice branite, zraven se pa težkega dela, ki vas gotovo v Ameriki čaka, rajši tukaj doma poprimete, pametno in varčno gospodarite in svoje krščanske dolžnosti zvesto spolnujete. Ljubi Bog vas ne bo zapustil in vam dal, kakor dozdej tudi zanaprej vsakdanji kruh!

Iz Trbiža. (Grozen dogodek), tako piše se v Ljubljano, pretresa tukajšnjim Nemcem drob in kosti. Naš trg smatrali so doslej popolnem nemškim, kot močen steber za nemški most proti Adriji. Saj se je pa tudi v tem smislu mnogo storilo. Kakor sem denes čul našega železniškega restavratérja s poudarkom pripovedovati, bil je „Reichsminister“ Delbruck sam že tukaj in pozneje priporočal je pet Berolinskih družin, da so obiskale Trbiž in delale nemško propagando. Bila je sama odlična gospóda, ki ima kaj pod palcem in restavratér začmakal je z ustmi, pripovedujoč, koliko so denarja imeli. Kljbu temu in dasi imamo za župana mogočnega Schnablegger-ja, ki je za pohoda Čehov jezil se nad postaje načelnikom, da je dopuščal na kolodvoru javne govore, kljbu vsemu temu razcepil se je naš občinski zastop na dvoje. V seji dne 31. oktobra predlagal je neki Marko Walkner, naj se pritrudi sklepu Celovškemu proti škofu dr. Kahnu. A sklep bil je vsprejet samo z dvema glasoma večine, ker so gg. Sigl, Gelbfuss, Bodirsky in Tröthandl nasproti glasovali. Vsled tega velik jok in stok in Beljaška „Deutsche Allgemeine Zeitung“ kar žveplo in ogenj bljuje na glave tukajšnjih „Jezuiten-Freunde“, očitajo jim, da so je vodili zgolj kupčijski nagibi. Saj se pa človek res mora jeziti, videč, da ima ljudi, ki nočejo trobiti v veliko-nemški rog, zlasti ker vedó, da je ves hrup o jezuitih jako neumen, kajti baš Koroška ima jezuite že mnogo let, a nemški Korošci v svojej „lei lassen“-politiki so to še le zdaj zapazili, kakor v „Schildburgu“ še le tedaj zvonijo, ko je toča že pobila. Zagotovljam Vas, da je ves „švindl“ proti škofu dr. Kahnu le delo par Celovških in Beljaških kričačev, ki od tega humbuga živé.

Iz Zilske doline. (Novi zvonovi.) Vkljub vsemu pritisku od nasprotne strani, vkljub vsemu vsiljevanju nemščine v naše šole, naša slovenska reč vendarle tudi pri nas napreduje. Pokazala je to svečanost, ktero so obhajali letos v Melvičah. Dobili so nove zvonove. Vlii jih je sloveči zvonilivc A. Samassa v Ljubljani. Zvonovi pojó krasno in glasujejo e-sept. Z mirno vestjo se more ta

firma vsakemu priporočati. Farmani so zvonove slovesno sprejeli, okinčani so bili z venci in kar se mi je še bolj dopadlo, dva zvonova imata slovenske napise. Na velikem stoji: „Kadar čujete moj glas, Je za vas, Molitve čas“, — srednji pa ima napis: „Vsaki čas, Vabil vas, klical bom, V sveti dom“. Med streljanjem in zvonjenjem v sosednih cerkvah spremljevala je velika množica nove zvonove. Lep slavolok je bil okinčan s slovensko trobojnico in avstrijsko zastavo z nadpisom: „Visokim rečem posvečeni, Bodite pozdravljeni!“ Prišli so prečast. gospod dekan iz Šmohorja, Jož. Fric, zvonove blagoslovit. Imeli so izvrstno pridigo in nam razlagali, kaj pomenjajo zvonovi. Po sv. meši so se potegnili zvonovi, nad katerimi je bil nadpis: „Svete pesmi bomo peli, Z Vami žalostni, veseli“, srečno in zvonik in marsiktero oko postalo je rosno, ko so zapeli prvo pesem iz „zvonika line“. „Gospod! mi Teba hvalimo“. Slišal sem praviti, da so bili Melviški farmani in — farmance — pri tej napravi jako radodarni. Bog bode vsem povrnil. Gospodu fajmoštru in ključarjem pa gre čest in zahvala, da se je ta zadeva izpeljala, in delo hvali mojstra.

Iz Vrat. (V petih vrstah, — pet laži.) Znanemu nemškemu časniku v Beljaci se prav hudo mrzi (se ni čuditi), da se je 6. novembra v Zilskeji Bistrici ustanovila slovenska šolska družba sv. Cirila in Metoda. Zatorej zmirja tiste, ki so jo ustanovili in kakor je temu časniku že prirojeno, posebno nas katoliške duhovne. Tako v številki 89 tudi mene črni, pa v pet vrstah, ktere od mene piše, je le samo pet očitnih laži. Piše namreč, „da sem jes pri ustanovljenju družbe izvoljen za tajnika in pisarja, dalej, da ljudi hujskam, da sem zagrizen sovražnik Nemcev in da jes in drugi duhovni za opominj svojega višjega pastirja in knezoškofa nič ne maramo“. — Ne manj, kakor pet laži je v teh pet vrstah Beljaškega časnika! Taka je prva laž, da sem bil za tajnika, in druga laž, da sem bil izvoljen za pisatelja družbe. Vedite, da jes dozdej še ud imenovane družbe nisem, ja da pri ustanovljenju družbe, to je 6. novembra, še navzoč nisem bil! Ravno tako je tretja laž, da jes ljudi hujskam. Naj mi tisti zopernik, ki to v judovskem liberalskem Beljaškem časniku od mene piše, tudi pove, v čem da hujskam? Od tega pa še besedice ne pove in tudi povedati ne more, razun da se spet le laže ali pa obrekuje, zatorej je lažnik. Sam pisac pa je pravi hujskovec, ker ravno s svojimi vednimi ččkarijami v Beljaški časnik od Vrat in od mene Vraško faro in njihovega dušnega pastirja daleč okrog opravlja in tako vedni nemir dela, tedaj zares hujska. — Posebno grda pa je četrta laž, češ da sem jes zagrizen sovražnik Nemcev. Jes tistega meni neznanega mazača v Beljaškem časniku (ali ne prebiva morebiti na Vratah?), kateri mi sovrašstvo do Nemcev očita, jes ga zarotim, naj z jasnimi pričali očitno dokaže, kar trdi in dokler tega ne stori, naznanjam ga kot grdega lažnjiveca in obrekovalca. Ni vreden, da ga solnce obseva, ker zasluži, da se za več mesecev v luknjo utakne. Naj bi pa vsaj toliko korajže imel, svoje ime in svoj stan in kraj prebivališča naznaniti, da se bo tako vendar enkrat zvedelo, kdo da je tisti ččkač, kateri take „lepe resnice“, kakor je ravno to, po

judovskem liberalnem časniku oznanja po svetu. Vse farmane, Nemce in Slovence zamorem jes lahko poklicati, na pričo, da sem bil zmirom v šoli, kakor v cerkvi in pri vsakej priložnosti pravičen do Nemcev in Slovencev. V resnici pa mora ravno isti pisac v Beljaškem časniku biti prav zagrizen sovražnik Slovencev in vnet ud liberalnega nemškega „Schulvereina“, kjer drugače bi mu slovenska šolska družba sv. Cirila in Metoda za slovensko Zilo ne bila toliko zoperna. — Ravno tako očitna pa je tudi peta laž, da jes in drugi duhovni so za opominj svojega višjega pastirja ne maramo. Naš višji pastir in knezoškof namreč opominjajo, naj se vse opuščja, kar bi zamoglo narodu mir kaliti, to je „nemir med Nemci in Slovenci delati“. Ker pa jes dozdej še ud zgoraj imenovane družbe nisem in ako bi tudi bil, kaj bi to bilo? tako tedaj v zadevi ustanovljenja Cirilove družbe škofovega opominovanja nikakor nisem zamogel prelomiti. Pa tisti neznan pisac v Beljaškem časniku morebiti meni, da sem narodni mir na Vratah kalil? Tudi to je gola laž; zakaj kdo da je edini vzrok vsega narodnega nemira na Vratah in prav le samo v zadevi čisto ponemčene šole, ktero pa obiskuje daleč črez 200 slovenskih otrok, to je tukaj na Vratah in tudi vsem pridnim bralcem „Mira“ tako dobro znano, da mi gotovo ni treba, še besedice ne od tega spregovoriti. Privoščite le vi, ki na Koroškem vso oblast v rokah imate, privoščite le ubogim slovenskim otrokom zraven nemškega tudi slovenski poduk v šoli in ves narodni nemir bo potem pri kraju. Dokler pa toliko pravičnega občutja nimate, da Slovcem v šolah daste, kar jim po pravici gre, tako ne trobite in ne lažite po svojih liberalnih nemških časnikih, da mirni Slovenci in posebno njihovi dušni pastirji kalijo narodni mir. Po tem takim tedaj je tudi to prav očitna peta laž istega nesramnega pisaca, da jes in drugi duhovni za škofov opominj ne maramo ter narodni mir kalimo. Tako tedaj zares pet laži v pet vrstah liberalnega nemškega časnika v Beljaku, in časniku, ki toliko laži doprinaša, ali bode mu kdo vrjel? pameten človek gotovo ne!

Pa še nekaj: Zgorej imenovana slovenska šolska družba sv. Cirila in Metoda mora po moje misli zares prav dobra in potrebna družba biti in zakaj? Ravno zato, ker jo liberalni Beljaški časnik tako silno napada. Ako bi slovenski Zilani na Bistrici liberalni nemški „Schulverein“ ustanovili, vrjemite mi, da bi jih bil Beljaški časnik koval v zvezde. Zatorej bode zares dobro, da jo Slovenci z vsemi močmi podpirajo in da v svojem času, ko bo namreč še mlada Cirilova družba na Bistrici občni zbor imela, da jih v prav velikem številu k njej pristopi in to prav v kljub Beljaškemu časniku.

Janez Vidovic,
župnik na Vratih.

Iz Šmartna pri Litiji 3. decembra 1887. Poročati moram neko veselo vest, o sedanjem času priporočila vredno postavo, ki bi marsikje, v pravo srečo šteta bila, in to je: postava zoper „šnops“. Tudi naš občinski odbor sklenil je v zadnjem seji 24. novembra t. l. postavo zoper „šnops“ in druge naredbe, pri trgoveih in gostilničarjih ob nedeljah in praznikih, ki je vse hvale vredno. Bog daj, da bi se vse na bolje obrnilo.

Iz Gorenjskega. (Žganju v vojska!) Tudi Vi na Koroškem imate z žganjem svoje križe. „Žganju vojska“ — ta klic se razlega po celem Avstrijskem. Skrajni čas je pa tudi, da se zdaj kaj resnega zgodi proti tej strašnej kugi. Pri nas na Kranjskem je gospod Rihar, okrajni glavar v Radovljici, svojim županom poslal ta-le ukaz: Vsak župan naj okliče tekem 14 dni občinski odbor k seji in da deluje na to, da se po odborovem sklepu določi:

1. Da v prostoru, kjer leži mrlič, po 10. uri zvečer ne sme biti zbranih več kot četero oseb razun domačih ljudi, in da se v tem prostoru sploh nikaka pijača ljudem ne sme dajati.

2. Da se med nobeno službo božjo v gostilnicah domačim ljudem ne sme točiti.

3. Da je v bližini cerkvâ prepovedano igrati.

Ta sklep se mora potem redno razglasiti, in naj se zoper vsakega, ki bi se po navedenih določilih ne ravnal, v smislu § 35. občinskega reda s kaznimi odločno postopa.

Konečno spomnim g. župana, da strogo na to pazi, da niso gostilnice črez policijsko uro odprte; ravno tako naj se s ponočnjaki najostreje ravna.

Komaj je minul mesec, kar se je zgodilo tole: Pijančevalo se je v Kranjskej gori po prazniku zjutraj do treh, potem pa je prišlo na cesti do krvavega, do smrtonosnega poboja, česar se v tej fari ljudje doslej ne spominjajo. Sicer sta napadnika dva največja nerodneža v celi srenji, izmed katerih je poglavitni klavec rojen Korošec, drugi pa doma iz Trente; če se pa pomisli, kedaj se je dejanje izvršilo, in da sta bila še tako pozno zjutraj dva e. kr. orožnika kot zasebnika v gostilni, kaj naj se potem reče?

Spet v neki drugi fari se je te dni vkljub objavljeni vladni naredbi popivalo skoraj celo noč. Zjutraj domov prišedši, je vnuk doma razbijal in pretepal staro mater.

Ta dva dogodka sta se oba godila precej prvi mesec potem, ko je e. kr. okrajno glavarstvo strogo zahtevalo, da se imajo povsod natanjko ravnati po določeni policijski uri. Taki strašni dogodki, pravim, dajo dosti misliti.

Kdo nam je po takih skušnjah porok, da tudi nova postava, ki jo je predložila visoka vlada državnemu zboru, ne ostane le na papirju?

Od Maribora. (Odlikovanje. — Nova knjižica „Žlahtna rozga“.) V četrtek pred sv. Elizabeto mudili so se pri našem premil. knezoškofu Vrhbosenski nadškof, premil. g. dr. Stadler, na svojem Dunajskem popotovanju. Vpričo tega prevzvišenega gosta in v nazočnosti preč. stolnega kapitola pripneli so Njih Ekscelenca naš mil. knezoškof, kot tajni svetnik Njih apost. veličanstva našega svitl. cesarja, zlati križec — red železne krone III. vrste — našemu prečastitemu in milostl. gosp. stolnemu dekanu Ign. Orožnu na njih rodoljubne prsi. Naj bi novoodlikovani gospod to znamenje cesarjeve posebne milosti še mnogo let nosili! — Slavni družbi sv. Mohora prav dobro znani kanonik ali korar Lavant. cerkve, preč. g. dr. Ivan Križanič, izdali so pa te dni v Mariboru lično knjižico pod naslovom: „Žlahtna rozga iz Slov. Goric“. Prijatelji podučljivega berila, sezite po njej. Dobi se pri g. spisatelju za 20 kr. (po pošti 22 kr.) V životopisu pobožne slovenske deklice podajajo

g. korar na cente lepih naukov o krščanski izgoji otrok. Zraven tega bo marsikteri zvedel, koliko truda prizadeva vinogradniku obdelovanje vinske trte. Vsaki pa se bo čudil, koliko da ime Božje premore v najslabšej stanici Božjej.

Iz Ptujkega okraja. Slovensko pevsko društvo obsegajoče vse slovenske pokrajine, imelo je 20. nov. v Ptujju svoj letni zbor. Iz raznih poročil o delovanju društva, njega imovini itd. se je dokazalo, da društvo vsestransko napreduje, čeravno letos radi premnogih slavnostij ni bilo običajnega velicega pevskega zbor. Društvo je priredilo letos le izvanredni pevski zbor 4. septembra v Slovenjgradcu, ki ga je zelo spretno in narodu v čast vodil starotrški č. g. kooperator Jože Čížek. Vseh udov skupaj šteje društvo blizu 400. Predsednik mu je že tretje leto gosp. Miha Lešnik, e. kr. davkarski pristav v Ptujju. Za prihodno jesen se pripravlja veliki občni in pevski zbor, ki bode v sredini slovenskih pokrajin. Pesmi se bodo pele iste, ki so bile za letošnji veliki zbor določene in še nektere nove. Nadejati se je, da vsak narodnjak radi velicega pomena tega društva pokaže ljubezen do slovenske pesmi s podporo društva, da bode „živelo, se razcvitalo in slovelo“ v čest Bogu, narodu in državi.

V Celji bil je te dni shod zaupnih mož, ki je enoglasno imenoval g. dr. Josipa Šerneca, odvjetnika in posestnika v Celji, kandidatom za deželni zbor za kmečke občine volilnega okraja celjskega. Srečni Štajerci, ki imajo za izbero tako inteligenco:

Proti Pražaku se je izvolil na predlog deželnega odbornika dr. Wannischa odsek deveterih članov, ki bodo presojevali odlok pravosodnega ministra gledé slovenskega vknjiževanja v zemljiške knjige.

Konservativni in slovenski poslanci vložili so spet predlog, naj se vpelje postava, da je treba dovoljenja k ženitvi.

Deželni zbor Koroški.

24. novembra je po sv. meši naš deželni zbor pričel svoje zborovanje. V prvem svojem govoru je č. g. dež. glavar dr. Erwein brenil poslance drugih dežel, ki se vtikajo v koroške zadeve in v nevarnost spravljajo narodni mir. Česar Slovenci v resnici potrebujejo, dal jim bode gotovo deželni zbor sam. Oj ti precartana ljubezen in skrbljivost! Zastran svojih narodnih potreb Slovenci od nemško-liberalne naše večine še nismo dobili črnega za nohtom! — V odseke so voljeni sami liberalci po starodavnej navadi. — Pravosodnji minister gosp. dr. Pražak je izdal ukaz, da se morajo slovenske uloge tudi v zemljiške knjige vpisovati po slovensko. S tim je zdražil sršane. Grozno so po vseh nemško-liberalnih časnikih udrihali po ministru, in ropotali bojo tudi po deželnih zborih. Seveda je tudi naš deželni odbor predložil deželnemu zboru svoj nasvet zoper ta ukaz. Gosp. dr. Traun, ki je že v „Deutschen Vereine“ več kot celo uro pobijal ta ukaz, je predložil, naj se predlog deželnega odbora izroči pomnoženemu političnemu odseku. — Nekaj županov je uložilo prošnjo, naj se za Koroško napravi posilna delavščina. Deželni odbor pa priporoča, naj se za zdej o tej zadevi po-

gaja s Kranjskim odborom: Gospodarski odsek bode ob svojem času stavil svoje predloge. — Lovskih kart se je spečalo 1910, ki so vrgle 5730 gld. — Pri posvetovanju o davku na žganje je bilo nekaj pričkanja. Za l. 1888 bode ta davek vrgel 159.000 gld., režija pa stane 32.000 gld.; tako da ostane čistega dohodka 127.000 gld. — Prihoduje leto se bode plačevalo za vsak hektoliter likera — rum, kognak in arak — 10 gld., od drugih žganih duhovitih tekočin pa za vsak hektoliter 7 kr. po visokosti stopinj. — Proračun za l. 1888 je tak-le: Vsega skupaj potrebuje dežela 929.247 gld., dohodkov pa ima le 198.948 gld., torej ostane 730.299 gld. primanjkljaja. Pokriti ga mislijo z 20odstotno doklado na vžitino od vina, mošta in mesa, ki bo dala kakih 35.000 gld., s 44 odstotno deželno doklado v znesku 643.520 gld. in pa naklado na žgane pijače, ki znašajo 86.779 gld. Potrebščine pri zemljiščno-odveznem zakladu za leto 1888 bo 440.437 gld.; dežela bo plačala 221.280 gld., kar znaša spet 16 odstotkov. Deželna priklada ostane kakor vlani 60 odstotkov.

Kaj dela politika.

Zdaj leta — 2. decembra 1888 — bode ravno 40 let, kar so sedanji svitli cesar Franc Jožef nastopili prestol staroslavne avstrijske cesarevine. To bode imeniten in prazničen den za vse avstrijske narode! Svitli cesar so pa v priprostih in prisrčnih besedah na znanje dali, naj se opuščajo vse oficijalne izjave in svečanostne naprave. Naj se za take svečanosti namenjeni denar rajši obrača na dobrodejne in bogoljubne ustanove, katerih se bojo naši potomci hvaležni veselili. Več deželnih zborov je že tudi tako storilo. — Od 23. do 29. novembra vršila so se tu v nadškofijski palači posvetovanja škofov Goriške metropolije ali pokrajine. Udeleževalo se jih je vseh pet škofov te provincije, namreč knez in nadškof Goriški, ekseclenca dr. Alojzij Matija Zorn; knez in škof Ljubljanski, dr. Jakob Missia; škof Tržaško-Koperski, msgr. dr. Janez N. Glavina; škof Krški (Veglia) dr. Franc Anania Feretic in škof Poreško-Puljski, dr. Janez K. Flapp. Nemško-liberalni časniki so hitro zagnali laž, da so se škofje posvetovali, kako bi zamogli agitacije slovanskih duhovnikov zabraniti! To je nesramna laž: škofje so še zapisnike pisali sami in nihče ne ve kaj gotovega v teh posvetovanjih. — Najimenitnejša novica je, da je predsednik francoske republike, Grevy, odstopil in bil izvoljen Sadi-Carnot za novega predsednika. Rojen je 11. avgusta 1837 in izučen inženir. Do zdaj je po Francoskem še vse tiho in mirno, pa Bog ve, kaj pride. — Na Laškem je bil hud potres. Doslej 25 mrtvih izkopanih, 4000 ljudij brez strehe, več vasij skoro popolnem podsutih.

Gospodarske stvari.

Kako sadno drevje ozdraviti bledice?

Bledica na drevju je bolezen, ki navstane vsled pomanjkanja rastlinske hrane v zemlji ali pa vsled preplitve rodne zemlje. Listje tako bolnega drevesa je slabotno ter rumeno ali vsaj rumenkasto.

Ako je bledica nasledek slabe zemlje, pomaga se drevesu z gnojem. Če je pa drevo bolno zaradi preplitve zgorenje t. j. rodovitne zemlje, in ker je spodnja plast nerodovitna, potem je pa tako drevo le ozdraviti, če se mu zemlja premenja. Tako zdravljenje je zelo drago, zato naj se izvrši le tedaj, ako je drevo posebne vrednosti. Francoski vrtnar Gressent to zdravljenje tako-le opisuje: Dokler še drevo ni ozelenelo, odkrijejo naj se ob oblačnem pa ne mrzlem vremenu korenine drevesu. Odkopana zemlja naj se odstrani ter z drugo, prav rodovitno nadomesti. Nato naj se okrog drevesa izkoplje meter širok ter najmanj meter globok jarek. Ko je jarek dokončan, stoji drevo s svojimi koreninami samo zase. Sedaj odkoplje se še spodaj koreninam zemlja ter nadomesti z novo, gnojno zemljo, s katero se tudi jarek napolni. To zadnje delo zvrševati je polagoma, drugače drevo pade. Iz vsega je razvidno, da je delo zamudno in drago, torej, kakor smo gori omenili, le tedaj izvršiti, če je drevo posebne vrednosti.

Sadje shranjevati v podzemeljskih jamah.

Neki kmetovalec zakopal je svoja jabelka, kakor poroča „Dresdener landw. Presse“, v zemljo, kakor krompir, le s tem razločkom, da jih je na vse strani, t. j. zgoraj, spodaj in ob straneh pokrtil s suhim orehovim listjem, češ, da jih obvaruje pred mišmi in črvi. Ko je spomladi jabelka iz zemlje vzela, bila so sveža, zdrava in sočna, kakor da so ravnokar bila obrana. Pri polaganju v zemljo ravnal je, se ve da, z največjo pozornostjo.

Za poduk in kratek čas.

Družba sv. Mohorja v Krškej škofiji l. 1887.

Iz malega raste veliko, smemo ponosno reči, ako pogledamo, kako veselo se razširja družba sv. Mohorja sploh, in na Koroškem posebej.

Leta 1860 se je prestavila na cerkveno polje in štela 1082 družnikov. Slovencev štejemo vseh vkup 1.500.000, torej je bilo to število res malenkostno, le $\frac{1}{15}$ procent ali odstotkov, to je: izmed 100 Slovencev je bil le 15. del enega človeka pri družbi.

L. 1887 šteje družba 35.010 družnikov, tako da zdaj prideta na 100 Slovencev dva družnika. Velik, vesel napredek, tim večji in veselejši, ako pomislimo to-le: Slovenski naš narod je večinoma ubog, siromašen in živi večidel od kmetijstva. Zatorej svoje krajevarje krvavo zasluži, posebno naše dni, ko imajo vsi njegovi pridelki prav nizko ceno. Dalje: Družba sv. Mohorja je katoliška in slovenska in letajo na njo pšice od vseh strani. Naš verni narod se vendar ne da odstrašiti. Slednjič sedanje šole na vso moč ponemčujejo, tako da je Slovenec prisiljen, slovenskega branja se sam od sebe naučiti. Ukljubo vsemu temu naša družba veselo in slavno napreduje, da se vse le čudi in strmi.

Ako se naše razmere zboljšajo in prisije zlato solnce tudi pred naša vrata, gotovo bode tudi številno družnikov še imenitno poskočilo.

Po tem uvodu prestopimo k družbinskim razmeram v Krškej škofiji.

Leta 1860 je naša škofija imela 262 družnikov; Slovencev pa štejemo v škofiji 130.000, torej je to leto na 100 Slovencev prišla $\frac{1}{6}$ — ena šestina — človeka.

Leta 1887 pa šteje škofija 3133 družnikov, torej prideta na 100 Slovencev že dva človeka in še nekaj več.

Iz sledečega razkaza se razvidi na tenjko, kako se družba sv. Mohora razvija po posameznih dekanijah in župnijah.

dekanije	Ime župnije	Število prebivalcev	Število družnikov		Torej l. 1887		Štev. družn.	Na 100 prebivalcev pride družnikov
			leta 1886	leta 1887	več	manj		
Beljak	Zila	1.095	33	41	8	—	8	4
	Loče	922	26	26	—	—	—	blizo 3
	Brunca	994	51	33	—	18	18	več kot 5
	Šteben	1.600	19	20	1	—	1	1 $\frac{1}{4}$
	Šent-Lenart	1.625	58	65	7	—	7	4
	Podklošter	1.524	16	18	2	—	2	1 $\frac{1}{4}$
Skupna svota		7.760	203	203	18	18	—	blizo 2 $\frac{1}{2}$
Mesto Celovec		—	136	136	27	—	—	—
Celovška okolica	Breza	482	39	37	—	2	2	7 $\frac{1}{2}$
	Otok	363	1	1	—	—	—	1 $\frac{3}{4}$
	Porače	965	9	10	1	—	1	1
	Dholicca	1.297	11	17	6	—	6	1 $\frac{1}{3}$
	Škofiče	744	7	12	5	—	5	1 $\frac{3}{4}$
	Hodiše	1.536	22	21	—	1	1	1 $\frac{1}{2}$
Vetrinje	1.287	12	13	1	—	1	1	
Skupna svota		6.674	101	111	13	3	10	blizo 1 $\frac{3}{4}$
Dobrljaves	Dobrljaves	1.762	57	52	—	5	5	4
	Šent-Lips	751	19	16	—	3	3	2 $\frac{1}{3}$
	Šent-Vid	1.133	46	54	8	—	8	5
	Škocijan	1.539	71	74	3	—	3	5
	Kamen	464	15	19	4	—	4	5
	Mohliče	542	8	11	3	—	3	2
	Železna Kapla	3.052	66	61	—	5	5	2
	Šent-Ožbolt	510	38	45	7	—	7	9
	Šent-Andraž	272	11	12	1	—	1	6
	Rebrca	618	14	36	22	—	22	6
	Šteben	332	13	13	—	—	—	4
	Obirsko-Korte	631	25	27	2	—	2	4 $\frac{1}{2}$
	Žitaraves	841	51	49	—	2	2	8
Klobasnica	873	15	20	5	—	5	2 $\frac{1}{2}$	
Galicija	778	15	8	—	7	7	1	
Apače	356	11	13	2	—	2	4 $\frac{1}{3}$	
Skupna svota		14.504	475	510	57	22	35	blizo 4
Kanalška dol.	Žabnice	960	25	26	1	—	1	3
	Ovčjaves	414	18	21	3	—	3	5
	Lipaljaves	452	14	13	—	1	1	3
	Vrate	762	20	20	—	—	—	3
	Ukve	684	18	21	3	—	3	3
	Rabelj	455	6	6	—	—	—	1 $\frac{1}{2}$
Skupna svota		3.727	101	107	7	1	6	blizo 3
Pilberk	Pilberk	4.166	163	140	—	23	23	3 $\frac{1}{4}$
	Vogrče	480	21	25	4	—	4	6 $\frac{1}{4}$
	Švabek	702	15	19	4	—	4	3
	Šent-Mihel	2.395	61	58	—	3	3	2 $\frac{1}{2}$
	Črna	2.092	46	53	7	—	7	2 $\frac{1}{2}$
	D. M. pri Jezeru	5.111	109	92	—	17	17	1 $\frac{1}{2}$
	Guštanj	2.180	23	21	—	2	2	1
	Mižica	1.061	57	64	7	—	7	6
	Šent-Daniel	846	15	12	—	3	3	2 $\frac{1}{2}$
	Strojna	267	10	3	—	7	7	1 $\frac{1}{2}$
	Kotlje	605	17	24	7	—	7	4
	Koprivna	517	10	15	5	—	5	3
Javorje	503	4	6	2	—	2	1 $\frac{1}{5}$	
Kazaze	480	7	6	—	1	1	1 $\frac{1}{2}$	
Skupna svota		21.185	558	538	36	56	20	2 $\frac{1}{2}$

dekanije	Ime župnije	Število prebivalcev	Število družnikov		Torej l. 1887		Štev. družn.	Na 100 prebivalcev pride družnikov
			leta 1886	leta 1887	več	manj		
Spodnji Rož	Kapla	1.320	31	33	2	—	2	2 $\frac{1}{2}$
	Šent-Janž	565	30	34	4	—	4	4
	Sveče	1.484	89	93	4	—	4	6 $\frac{3}{4}$
	Bilčovs	964	66	68	2	—	2	7 $\frac{1}{2}$
	Kotmaraves	1.532	22	22	—	—	—	1 $\frac{1}{2}$
	Žihpolje in Golšovo	670	22	19	—	3	3	3
	Glinje	1.112	52	49	—	3	3	4 $\frac{1}{2}$
	Bajtiše	419	16	14	—	2	2	3 $\frac{1}{2}$
	Šmarjeta	1.319	20	17	—	3	3	1 $\frac{1}{3}$
	Borovlje	1.297	30	38	8	—	8	3 $\frac{1}{3}$
	Slov. Plajberg.	531	29	29	—	—	—	5 $\frac{3}{4}$
	Ljubelj	287	14	14	—	—	—	5
	Skupna svota		11.494	421	430	20	11	9
Spodni. Dravbreg	Spod. Dravbreg	1.662	14	14	—	—	—	7 $\frac{1}{8}$
	Ojstrica	806	7	9	2	—	2	1 $\frac{1}{8}$
	Šent-Lorenc	579	—	1	1	—	1	1 $\frac{1}{6}$
	Libeliče	1.236	43	46	3	—	3	4
	Črneče	503	11	11	—	—	—	2
	Labod	1.788	8	8	—	—	—	1 $\frac{1}{2}$
	Suha	600	9	12	3	—	3	2
Skupna svota		7.174	92	101	9	—	9	1 $\frac{1}{2}$
Zgornji Rož	Šent-Jurij	498	12	12	—	—	—	2 $\frac{1}{2}$
	Dvor	1.002	39	34	—	5	5	3 $\frac{1}{2}$
	Gozdanje	884	17	18	1	—	1	3 $\frac{1}{4}$
	Domačale	590	9	5	—	4	4	1
	Lipa	822	20	21	1	—	1	2 $\frac{1}{2}$
	Skočidol	1.028	22	17	—	5	5	1 $\frac{3}{4}$
	Drava	541	7	12	5	—	5	2 $\frac{3}{5}$
	Logaves	468	10	8	—	2	2	1 $\frac{3}{4}$
	Rožek	1.232	9	9	—	—	—	3 $\frac{1}{4}$
	Šent-Ilj	1.338	24	26	2	—	2	2
	Podgorje	749	41	42	1	—	1	6
Pečnica	745	10	13	3	—	3	1 $\frac{3}{4}$	
Skupna svota		9.899	220	217	13	16	3	2

(Konec pride.)

Smešničar.

Nek krčmar je svojo krčmo imenoval „k zelenemu oslu“ in obesil na svojo hišo tako tablo. Krčma je dobro slovela, gostje so radi tje hodili. Ščasoma je krčmar obogatel, postal prevzetan, in se jel svoje table sramovati. Iz prevzetnosti spremeni svojo tablo. To vidi njegov prebrisan sosed, obesi tablo k „zelenemu oslu“ na svojo hišo, njegova hiša se je jela polniti, poprejšnjega oslovskega krčmarja pa je ostala prazna. Iz same jeze si ta napravi novo tablo z napisom: „Tu kaj stanuje pravi zeleni osel“.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Prečastito družino našega deželnega predsednika je zadela velika nesreča in žalost. Njegov sin, kadet Friderik Schmidt-Zabierow, se je te dni usmrtil. Dne 14. oktobra je z dvema vojaškima novincema tako hudo postopal, da je bila preiskava neizogibna. „Klagenfurter Zeitung“ pravi, da samomorilca možgani niso bili v redu. Obžalujemo, kar pravi omenjeni časnik, da si imenovani kadet ni vedel v svojem strahu pred kaznijo

drugače pomagati. — V Beljaci je umrl mestni župan Dollhopf. Bil je veliko let mestni župan. — V Beljace sta popravila orglje naša rojaka Jož. Grafenauer in njegov sin iz Brda pri Zili. Orglje so stare 245 let. Z delom so vsi prav zadovoljni. — Grajščino Werberg je kupil Madjar baron Ludwig Fischer-Nagy-Szalatnya za 130.000 gld. — V Celovcu poročil se je 26. nov. t. l. znani slovenski domoljub g. dr. Dragotin Prus, zdravnik v Kojnicah, z gospodično Marijo Rosbacherjevo, hčerjo v Koroškej občie znanega domorodca, trgovca in hišnega posestnika v Celovcu. — Pred nekaj tedni so v Celovcu osnovali novo društvo „Gesellschaftsabend“. To novopečeno društvo je napravilo v sredo, to je v adventu na predvečer praznika Marijinega spočetja in postni den, vesel večer, ki se konča s plesom. — Iz Sel pri Borovljah se ravno kar pripoveduje prav žalostna novica: Pri zgornjem Dovjaku je izmed 10 ljudi v nekaj dneh umrlo 7. S strdjo so si zabeljevali žganjke in si menda s tim nalezli bolezen in smrt. — Naš sloveči pasar Franc Krajner napravil je za farno cerkev v Slivnici na spodnjem Štajerskem prav umetno izdelano monštranco iz čistega srebra. To delo je v čest Krajner-ju, pa tudi Slivniškim farmanom, ki toliko darujejo za olepšanje svoje cerkve in v čest Božjo. — Na Koroškem so kuhali na 12 krajih kambo t. j. Steinbier. Izmed teh jih spada v Celovski okraj 11, in 1 v Rožeški sodnijski okraj. Skuhali so lanskega leta 2635 hektolitrov. Davka so plačali 2660 gld. — Strokovna šola v Belace je leta 1886/87 štela 234 učencev. Med njimi je Slovanov 71. Pa od kerščanskega nauka in slovenščine v tej šoli ni duha ne sluha. — Le nobel! Rožeška gospoda je napravila „Geselligkeitsklub“ in najela za se stanovanje v nekej gostilni. Leto je minulo in tirjal je gostilničar plačilo za kurjavo 20 gld. Pobrli so zato šila in kopita in preselili se v stanovanje, kjer bodo plačevali le 15 gld. na leto. To bodo zlati časi, ko bode ta gospoda nosila veliki zvonec v odboru nove Rožeške občine.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Č. g. Jož. Šket je šel za provizorja v Vovbre; č. g. Ant. Bader gre za kaplana v Trg; č. g. Ign. Markovic pa v Sokovo. — Umrl je penz. č. g. Jan. Sengthaler. R. I. P.

Loterijske srečke od 3. decembra.

Line	72	32	46	45	4
Trst	86	6	1	12	61

Oglasila.

Mežnarska in orgljarska služba v Škočidolu bo prazna ob novem letu, Nastopiti se mora 1. januarja 1888. Kdor hoče te službi dobiti, mora obe opravljati. Kdor želi kaj več izvedeti, naj se obrne na cerkveno predstojništvo v Škočidolu, pošta Föderlach.

Kmetija v Pustrički fari, Grebinski občini, v sredgorji Brezja, se prostovoljno proda za 3500 gld. z inventarom vred. Grunta je za 43 oralov, setve 40 birnov, travnika 5 oralov, lesa in stelje dovolj. Več se zve pri Birbaumerju na Grebinskem bregu.

Tekočina za usnjeno robo.

J. Benedikt v Šent-Valentinu na Niže-avstrijskem je iznašel tekočino, ki nareja, da se obuvata, vozovna in konjska oprava in vsaka usnjata roba lepo sveti v nekih minutah. Ni treba nobene šteti in nobenega truda. Zatorej je ta tekočina že prejela 25 medalij, veliko pohvalnih pisem in je tudi pri armadi vpeljana. Dobila je tudi 23. avg. 1886 c. k. privilegij. V Celovcu jo prodaja trgovec Musi, v Beljaci trgovec Canaval.

Prava avstrijska, tiroljska in ogerska naravna vina iz grajščinskih hramov v sodih po najmanj 56 litrov, kakor tudi bogata zaloga raznovrstnega sladkorja, surove in parnožgane kave, riža, cikorije, olja, moke, masti, slanine in vsega drugega špecerijskega blaga priporoča po najnižji ceni

A. Prosen,

špecerijska trgovina, Kaserngasse šte. 24.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani.

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gospoda Dr. E. viteza Stöckla, c. k. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo itd. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridan). — Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 26 kr., poštno stroške trpé p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr. eno, lekar Rizzioli v Rudolfovem in večina lekarn na Štirnškem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. — Na Koroškem. Celovec: Thurnwald. — Pliberk: Schmid. — Trg (Feldkirchen): Zwerger. — Breže (Friesach): Aichinger. — Spital: Ebner. — Trbiž: Siegel. — Beljak: dr. Kumpf, Scholz. — Volšperg: Hut.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji celo leto gld. 4.60, pol leta 2.30, četrt leta 1.15.

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.
Razpošilja se v tiskarni.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajateljnu
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto VI.

V Celoven 25. decembra 1887.

Št. 24.

Papeževa zlata meša.

Jožef,

po Božjem usmiljenju in milosti Božji

knez in škof Krški,

pozdravlja v Gospodu vse verne svoje škofije.

Bliža se čas, ko bodo osiveli papež Leon XIII. obhajali svojo zlato mešo. Minulo bo 31. decembra tega leta petdeset let, odkar so bili posvečeni v mešnika. Sv. Oče pa bodo obhajali 1. den novega leta svojo petdesetletnico. Ž njimi se raduje celi svet, ne samo v Evropi, temveč povsod od daljnega vzhoda do zahoda in po otokih sinjega morja. Veselijo se katoliški kristjani in sploh vsi, ki verujejo v ime Kristusovo. Celó vladarji tujih nevernih narodov, iz Perzije, Kine in iz Japonskega sporočajo v pismih, da spoštujejo in čislajo sv. Očeta in jim voščijo vso srečo. Tako se videzno neprenehoma spolnuje, kar je prerokovano o Božjem kraljestvu, ki ga je ustanovil naš Zveličar. Pri posebnih slovesnih priložnostih se zgodi očitno nad njegovim vidljivim namestnikom na zemlji, kar je prerokoval Jezaija (Jez. 60, 1—4): „Vstani, bodi razsvetljen, Jeruzalem! ker pride tvoja luč, in Gospodovo veličastvo nad teboj vzhaja. Ker glej, tema pokriva zemljo in mrak ljudstva; nad teboj pa se bo Gospod prikazal in njegova čest se bo v tebi videla. In narodi bodo pri tvoji luči hodili, in kralji v svetlobi, ktera tebi vzhaja. Vzdigni okrog svoje oči in poglej, vsi ti se zbirajo in k tebi dohajajo: tvoji sinovi bodo od daleč prišli in tvoje hčere bodo od strani vstajale.“ Tako spričuje Sin Božji, da nevidljivo vodi in vlada svoje kraljestvo, katero je ustanovil na zemlji za vse čase in narode, tudi zdaj, ko sedi na desnici svojega Očeta. Vse to dela Gospod nevidno v svojem kraljestvu. Nagloma se včasih zablisi njegova luč in obseva njegovega namestnika na zemlji. Po njem razodeva tudi svojo moč in veličastvo. Vsa čest in slava, katero dajejo sv. Očetu, velja konečno Kristusu Gospodu našemu, kterega namestnik so papež.

Jasno Vam je torej, zakaj da se dandanešnji godijo tako čudovite in tolažilne reči. Sv. Oče so v svojem lastnem stanovanju v Vatikanu komaj varni. Pa vendar Jim skazujejo vsi narodi, naj si bodo kristjani ali neverniki, očitno svoje spoštovanje. Sv. Oče ravno so ona skala, katero je Sin Božji postavil v sredo med razburjene narode. Na tej skali se razdobjo valovi krivih in pogubljenih

naukov. Namestnik Kristusov je narodom skala in solnce vse modrosti. Ta skala se ne zdrobi, ta luč ne ugasne. Ljubi verni kristjani! Ta neminljiva moč in luč mu ne prihaja sama ob sebi. Kajti dana mu je obljuba: „Ti si Peter in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklenska vrata je ne bodo zmagala. (Mat. 16, 18.) „Jaz pa sem prosil za te, da ne jenja tvoja vera; in ti, kedar se boš kedaj spreobernal potrdi svoje brate.“ (Luk. 22, 32.) „Sveti Duš je, kterega je Kristus poslal z nebes, in kateri zmiraj ostane pri sv. cerkvi.“ (Jan. 14, 17.)

Sv. Oče so najvišji pastir na zemlji. „Pasi moje ovce, pasi moja jagnjeta“, (Jan. 21, 17.) tako je rekel Gospod Petru in po njem vsakemu njegovih naslednikov.

Tako so tedaj sv. Oče Leo XIII. postavljeni za najvišjega pastirja cele cerkve. Poslušajo ga katoliški kristjani po celem svetu, katerih je 200 milijonov med raznimi narodi. Mnogokrat so Leo XIII. živo opominjevali. Do dobrega so polni modrosti obširno razlagali v svojih pismih (okrožnicah), kaj da uči sv. vera o cerkveni posvetni oblasti, o krščanski podlagi države, o svetosti zakona. Razlagali so, kako se ima razvijati po naukih sv. vere učenost in vravnati družbeno življenje.

Sv. Oče skrbijo enako po očetovo za vse narode po celem svetu. Glejte, preljubi v Gospodu Kristusu! Veliko se mora truditi in skrbeti, kdor ima obširno gospodarstvo. Mnogo si mora prizadevati, komur je izročeno prvo mesto v deželi. Kako modro in previdno še le mora ravnati vladar, kteremu je izročena velika država! Glejte, starček papež Leo XIII. so postavljeni za vladarja sv. cerkve, ki je razširjena po celem svetu. Koliko dela in truda, koliko težkih skrbi Jim to prizadeva? Kolika odgovornost Jih čaka? Praznujmo torej po svojej moči z Njimi vred den, ko bodo obhajali svojo zlato mešo! Ponovimo svojo udanost sv. Očetu, ki sedijo na prestolu Petrovem! Prosimo, naj bi Bog blagoslovil sv. Očeta, kakor so prosili nekdanj verni v Jeruzalemu za sv. Petra: „Cerkev pa je za-nj neprenehoma k Bogu molila.“ (Dj. ap. 12, 5.) Prosimo, naj bi Sin Božji razsvetlil in potrdil sv. Očeta Leona XIII., svojega namestnika na zemlji, da bi ga tudi obvaroval vsega hudega.

Zatorej zaukažem, naj se po vseh farnih cerkvah z u naj Celoveca opravlja:

1. Novega leta den velika meša in Te Deum pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom.
2. Popoldne pa naj se moli pred presv. Rešnjim Telesom sv. rožni venec in litanije Jezuso-

vega imena. Pooblaščujem tudi duhovne, da smejo popoldanske molitve opraviti tudi predpoldnem, kjer bi se to popoldne težko zgodilo.

3. V Celovcu bo 29. decembra (v četrtek) ob 10. uri velika meša in Te Deum v stolni cerkvi. Potem bode slavnostni zbor katoliških rokodelskih pomočnikov. Popoldne (v četrtek) od 1/2 5. do 1/2 6. ure bo v stolni cerkvi molitvena ura (kakor zgoraj).

V Celovcu, dne 25. novembra 1887.

Jožef.
knez in škof.

R e d za slavnostno zborovanje

v čest zlate meše

papeža Leona XIII.

V četrtek 29. decembra 1887.

Slovesna meša v stolni cerkvi ob 10. uri.

Potem

v hiši katoliških rokodelskih pomočnikov:

1. Preč. gosp. kanonik Gregor Schellander prične zborovanje z nagovorom.
Papeževa pesem.
2. Govor o papežu in krščanski ljubezni; gospod Aleks. Lučovnik.
3. Govor o papežu in o zboljšanju družbinskih razmer; gospod dek. Guido Bittner.
4. Govor o svetovnem stališču papeževem; gosp. baron Rud. Mandorff.
5. Konečno govorijo premilostljivi gospod knezoškof Jožef.

Cesarska pesem.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Kofiskacija. Zadnjo številko „Mira“ zaplenilo je državno pravdnništvo zaradi dopisa „Od Zile“ in zaradi „Poslanega“ iz Gorij. — Dotične dopise smo tedaj morali nadomestiti z drugimi in oskrbeli smo takoj drugo izdajo.

Iz Celovca. (Shod koroških šulferajnarjev.) V nedeljo 11. decembra so se tukaj sešli koroški šulferajnovci na „ortsgruppentag“. Zbralo se jih je menda nekaj čez 200; koliko je bilo med njimi Celovčanov, se ne vé. Največ je bilo menda nemškutarjev iz slovenskih krajev, kajti eden iz govornikov je tožil, da so „ortsgruppe“ iz nemških krajev le pičlo zastopane. Govorili so: Dumreicher, Steinwender, dr. Luggin in vrednik Dobrnik. Premlevali so stare fraze, da je nemštvo v nevarnosti, in kako hudi ljudje smo mi Slovani, seveda izimši tiste koroške Slovence, ki svojo „miroljubnost“ s tem dokazujejo, da podpirajo nemški šulferajn. Vrednik Dobrnik (!) se je zaletel tudi v družbo sv. Mohora, češ da ona širi „tendenciozne“ knjige, to je take knjige, ki imajo svoj

gotovi namen. To je polna resnica. Kajti družba ne taji, da ima namen, izbuhati in ohraniti med Slovenci katoliški duh in katoliško mišljenje, in tak namen imajo tudi njene knjige. Ako vam to ni prav, g. Dobrnik, pa se pritožite!

Iz računa posnamemo, da se je v zadnjih petih letih za šulferajn na Koroškem nabralo 18.000 gld., za Koroško pa porabilo 14.000 gld. Od te svote pride na stavbe 6000 gld., za „ehrengaben“ čez 2000 gld., ostalo so razne podpore. Vsako leto se nabere za šulferajn na Koroškem do 4000 gld. in včasih še več. To je lepa svota, če se pomisli, da je na Koroškem le 240.000 Nemcev. Naj bi tudi Slovenci svojo družbo sv. Cirila in Metoda tako pridno podpirali!

Iz Celovške okolice. (Slovenci — reve!) V zadnjem „Miru“ beremo, da se naš deželni glavar, gosp. dr. Erwein, huduje v deželnem zboru, ker se vtikajo drugi poslanci v naše reči, češ, deželni zbor bo že sam skrbel za koroške zadeve. Čujte, kar sem doživel une dni na železnici. Vozil sem se od Celovca proti Pliberku. Sedelo je več gospodov v vozu, med njimi gospod bele brade in belih las. Govorili so o raznih rečeh in nazadnjič prišli so še Slovenci pod njihove zobe, in pri tej priložnosti čul sem od omenjenega gospoda besede, kakoršnih bi od njega ne bil pričakoval. Evo vam njegovo govorico: „Vor kurzem war eine Anzahl windischer Bauern bei mir um eine windische Schule bitten; ich aber habe sie davongejagt mit den Worten: Ihr windischen Posten, seid froh, dass ihr deutsch lernen könnt!! diesen Windischen gebe ich überhaupt gar nichts zu!!! Zares, sivi modrijan! veliko si izrazil s temi svojimi besedami, možato si izrekel svoja načela, možato! zakaj vsakdo bi se ne upal svoje zagrizenosti kazati pred svetom, in vsakemu bi vest ne pripustila šopiriti se s svojo krivičnostjo. Zares človek bi se pri tej priložnosti prašal: Kje smo? ali smo res v postavnej državi, ali so morebiti Slovenci sužnji, s katerimi gospodi delajo kar hočejo? — Še nekaj! Prišel sem nedavno v nek čisto nemški kraj, ne daleč od mesta Šent-Vida. Govoril sem v gostilnici z različnimi gospodi, med njimi z nekim učiteljem. Prišla je govoricca na naše narodne razmere. Risal sem mu stanje naših šol, in naglašal pravičnost naših tirjatev, posebno tirjatve, da se nam dajo slovenske šole; a on mi odgovori: Slovenskih šol ni treba, ter naivno dostavi: „Ich glaube nicht, dass die Kinder nicht deutsch von Hause aus könnten!“ Če kdo česar ne ve, ni sramota, a če se noče učiti, to je sramota. Torej nasprotniki učite se prej naših razmer in potem govorite o zadevah.

Iz Šent-Lenarta pri sedmih studencih. (Podružnica sv. Cirila in Metoda) za Beljak in okolico napravi mesca januarja prihodnjega leta na Brnci podružnični shod. Program, ki bo zelo zanimiv, bomo naznanili v prihodnji številki „Mir-ovi“. Že danes opozarjamo ude in prijatelje naše podružnice na ta shod in jih uljudno povabimo, naj se ga vdeležujejo v prav velikem številu.

Iz Zgornjega Roža. (Vesela novica.) Nedavno je „Mir“ poročal, kako so se možje v Bilčovsu prestrašili g. okrajnega glavarja Kronika in preklicali svojo prošnjo za slovensko šolo. Bolj možko pa so se obnašali naši možje v Šent-Jakobu.

Tudi oni so namreč podpisali prošnjo za slovensko šolo. Zdaj sem pa zvedel, da je prišel 16. novembra v Šent-Jakob g. okrajni glavar Praxmarer iz Beljaka, da bi pozvedel, ali občinski svetovaleci res ostanejo pri tej misli. Izmed 24 občinskih odbornikov je bilo 22 pričujočih. Vsi so stali trdno ko skale in enoglasno izrekli: „Mi hočemo slovensko šolo. Le v viših razredih naj se tudi nemščina uči, pa le kot učni predmet, ne pa kot učni jezik, to se pravi, nekaj ur se odloči za nemški jezik, druge reči, kar je otrokom treba znati, naj se pa tudi v viših razredih le po slovensko podučujejo.“ Ko je g. okrajni glavar videl, da so gorenji Rožani možje, kateri od svoje besede za las ne odjenjajo, je odšel v Beljak nazaj in bo menda že povedal šolskim oblastnikom, kakošno šolo da Rožani imeti hočejo. (O tej komisiiji bomo poročali še natančneje v prihodnji številki). Upati je, da se bo slavna vlada vendar le ozirala na tako jasno in že večkrat ponovljeno željo Šent-Jakobske občine. Ako pa ne, naša občina vendar ne bo odjenjala, ampak bo nastopila pot pravde pri najvišjem državnem sodišču na Dunaju. Ta sodnja je v enakih slučajih že večkrat spoznala, da imajo vsi narodi po čl. 19. pravico do narodnih šol; zato je upati, da bo občina zmagala.

Naša občina naj služi v lep izgled vsem drugim slovenskim občinam po Koroškem. Brez trdne volje in stanovitosti ne bomo nič dosegli; naša občina pa se že več let možato vojskuje za narodne pravice. Ko bi jo posnemale še druge občine, potem bi se kmalo na bolje obrnilo. Nasprotniki bi ne mogli v svet trobiti, da tirjajo koroški Slovenci sami nemške šole, da od slovenščine nočejo nič vedeti itd. Znano je pa že, kako naša občina tudi v drugih rečeh naprej koraka in koroškim Slovincem kaže, kako naj postopajo. Imamo požarno brambo s slovensko komando; pred vsem pa imamo dobro utrjeno posojilnico. Če naših kmetov kateri denar potrebuje, mu ni treba za denar moledovati pri Celovški hranilnici ali pa laziti okoli Beljaške gospode, saj ima naša domača posojilnica zmirom denarja za potrebo. Zakaj se po drugih občinah nobeden ne potruji, da bi Slovence enako postavil na trdne noge? V enej reči pa smo še zaostali: še zmirom nemamo podružnice sv. Cirila in Metoda! V tem so nas celó Zilani prekosili. Zato možje Rožani! le brž se poprimimo dela; zdaj po zimi imamo čas, da se snidemo in ustanovimo to potrebno podružnico. Da se jih le 20 oglasi, pa se že sme podružnica ustanoviti. Gotovo pa se jih bo več dobilo. Treba je samo, da se najde kak rodoljub, ki piše za pooblastilo glavnej družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani; tam ga bodo tudi v vsem podučili, kar je potrebno, da se ustanovi podružnica. Takih rodoljubov imamo pa več v naši občini; nadjamo se, da se ne bodo drug na drugega zanašali, ampak v kratkem naj se jih nekaj snide, da se o tem pogovorijo. Ako se stvar odloži do vigredi, potem pa spet ne bo časa, in reč se bo zelo zavlekla. Da je pa sveta dolžnost vsakemu poštemu Slovincu, da na vso moč podpira to prelepo družbo sv. Cirila in Metoda, o tem bom pa drugokrat kaj več povedal.

Iz Ziljske Bistrice. (Zaupnica.) Znano vam je, da jezdi tudi naš občinski odbor liberalnega

konja. Tudi on se je pridružil celovškemu mestnemu odboru, ki je napadal milostlj. knezoškofa in jezuite, ktere so poklicali v celovško semenišče. Večina posestnikov iz Strajeveške občine obžaluje, da je občinski odbor to storil in je nas Slovence pripravil pred krščanskim svetom v sramoto. Zato smo napravili nasproti izjavi obč. odbora vnovič zaupnico premil. knezoškofu. Podpisalo jo je več kot dve tretjini posestnikov iz Bistriške in Gorjanske fare, ki spadate v Strajeveško občino. To je moško! Koliko je kaj vredna nezaupnica, ktero je stlačilo le par hujškačev v občinskem odboru! Vedeli bomo pa drugokrat, koga imamo v občinski odbor izvoliti.

Iz Brda na Zili. (Nebodigatreba — šulferajn!) Zelo smo se tukaj začudili, ko smo v Belaškem liberalnem listu brali, da misli nemški šulferajn pri nas napraviti trdo nemško šolo! Ali mar sedanje šole v Zilski dolini še niso dosti nemške? Šulferajn ima dosti denarja, in se hoče Slovencev na Koroškem še bolj trdno palastiti. Nič drugega nemajo v mislih, kakor naše otroke čisto ponemčiti. Naša ljuba slovenska beseda in naše stare šege bojo splavale po Zili, in čez nekaj let postanemo trdi Nemci. To pa ne bo edina nesreča. Dokler smo Slovenci, še poslušamo naše dušne pastirje in ostane zvesti katoličani. Kakošni so v verskih zadevah pa tisti, ki so odpadli od naroda in zatajili svoj materni jezik, to vsak lahko vidi. Zato je zadnji čas, da se slovenska duhovščina krepko nasproti postavi početju nemškega šulferajna.

Iz Podjunske doline. (Ali spite?) Na Zili in v Beljaški okolici so že napravili podružnice sv. Cirila in Metoda, v spodnjem Rožu pa se tudi menda že snuje, kakor se je bralo po časnikih. Zato me je res že sram, da se naša dolina kar nič ne gane. Morda mi kdo poreče: „Pa ti začni!“ Na to bom pa le na kratko odgovoril, prvič da mi to branijo neke železne ovire, drugič pa, da nisem tako imenitna glava, da bi se ravno jaz na čelo rinil in za pooblastilo v Ljubljano pisal. Veliko več se spodobi, da vodstvo te domoljubne naprave prevzamejo starejši in vrednejši rodoljubi, na pr. župniki v Št. Vidu, Št. Petru, Kamnu, na Reberci, v Šmihelu in drugi, ako se namreč že postarani č. gospodje dekani nočejo s tem pečati. Ako bo pa enkrat stvar v teku, sem rad pripravljen, da jo na vso moč podpiram. Sploh je žalostno, da si Podjunčani lepih naukov „Mira“ in drugih slovenskih časnikov ne jemljejo k sreči, ampak vse v nemar puščajo, kakor bi se jim itak že mleko in strd cedila. Velike važnosti bi bila na pr. za naš okraj slovenska posojilnica. Pa ni ga duha ne sluha o njej, kakor o podružnici Ciril-Methodovi ne. Zato še enkrat prašam: Podjunčani, ali spite?

Iz Rude. (Pijanost in nepotrebne tožbe.) Ko so pri nas repo pipali, je neki hlapec v dekle vrgel repo. Na to pride zakonsk mož in jame hlapec pretepat. Še potem po noči je prišel pijan nad njega in tako razsajal, da je moral hlapec bežati. Potem so se pa pri Velikovški sodnji toževali. Če se iz takih norčij prepri in tožbe naredijo, je pač zadosti žalostno.

Iz Bleda. (Nemškutarija.) Če pride Slovencev v naš lepi kraj in v naš trg, se bo res začudil in prašal: „Ali so tukaj sami trdi Nemci?“ Naš župan, Malnar, je naredil vse napise po nemško.

Prej je vse stvari obetal, da so ga volili za župana, rekel je, da bodo „frate“ proste itd. Tudi neko cesto je obetal. Od vseh obljub pa nemamo nič, kakor nemške napise po vseh potih. Gosp. Malnar je velik prijatelj nemščine. Že svoje ime „Malnar“ ali „Mlinar“ od „mlina“ ali „malina“ je zasukal po nemško v „Mallner“. Ves Bled bi rad ponemčil, in, če mogoče, celo gorenjsko stran. Mi mu pa kličemo: „Počasi! saj ne boš dolgo županil!“

Iz Sela pri Bledu. (Sirarska družba.) Tudi mi Selei bomo dobili sirarsko družbo, kakor jo imajo Bohinjci. Že so se nedavno zbrali vsi posestniki in to potrdili. Vodila bosta to reč g. Jan. Šoklič, največji posestnik v naši fari, in g. J. Mandele. V kratkem pojmeta v Bohinj k gosp. župniku Mesarju, da ju bo podučil še natančneje, saj ta gospod je začel sirarstvo v Bohinji. Pa tudi Jan. Zupančiču in Bohinjcu Matiji Torkarju moramo biti hvaležni, da sta si toliko prizadjala za to reč. Pravijo, da se sir dobro prodaja; mleko nam pa le malo zaleže, ki smo daleč od mesta in ga ne prodamo lahko. Bog daj toraj srečo naši sirarski družbi!

Deželni zbori.

Celovec. „Bauernbund“ prosi za spremembo poselskega reda, da se „likof“ ne bo pred 29. sept. dajati in jemati smel; in za postavo, ki bi merila na povzdigo sadjereje. Se izroči odseku. — Borovci prosijo podpore, da zidajo novo puškarško šolo. — Za cesto iz Kotmare vesi preko Škofič in Loge vesi se dovoli 600 gld. letne deželne podpore, in še 900 gld. kot enokratna posebna podpora. — Deželni poslanci so izvolili iz svoje srede odbor, ki bo oskrbel, da se prihodnje leto spodobno obhaja spomin 40letnega vladarstva našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I. — Knez Rosenberg je stavil predlog, naj koroški deželni zbor čestita sv. Očetu Leonu XIII. ob priložnosti Njegovе zlate meše. Poslanci so pritrčili temu predlogu. To je pač bela vrana v našem liberalnem deželnem zboru.

Ljubljana. Poslanec Svetec predlaga, naj se 40letnica vladanja svitl. cesarja s tem, da se prihodnje leto odpre deželni muzej „Rudolfinje“ in se k slovesnosti povabita Nj. ces. vis. prestolonaslednik princ Rudolf in njegova visoka gospa. Se potrdi in dež. odboru v ta namen dovoli neomejen kredit. — Dovolj se podpora za lesno obrtno šolo v Ljubljani, ki se ima z vladno pomočjo ustanoviti. Posl. Šuklje pozivlja vlado, naj tudi v Ribnici napravi obrtno šolo, in naj ustanovi tretjo čisto slovensko gimnazijo namesto opuščene Kranjske. — Krsnik predlaga, naj se občine v gruntnih bukvah zapisujejo tudi s slovenskimi imeni. — Pfeifer toži o škodah po trtni uši. Sklene se, napraviti trsnico za ameriške trte, katerih uš ne zmore. Iz trsnice jih dobijo dolenjski vinogradniki in jih počasi zasadijo namesto svojih okuženih.

Graec. Slavnoznani slov. poslanec dr. Dominkuš je svoj mandat odložil. Namesto njega je enoglasno voljen znani rodoljub dr. Srnec, advokat v Celju. — Posl. Mih. Vošnjak se pritoži zaradi usiljevanja nemščine v slovenske šole.

Gorica. Obravnave v tem zboru vršé se mirno. Zastran bolnišnice usmiljenih bratov objavil je posl. dr. Rojic nekatere pritožbe, na ktere je od-

govoril vladni zastopnik. Nekatere občine prosijo, naj se jim dovoli, naložiti občinsko doklado na žganje, in sicer po 8 in 10 kr. od litra; druge nakladajo davek na pivo. Oboje je hvalevredno; žganje naj se še bolj podraži, da se ugonobi; pivo pa ni slovenska pijača, dokler se pri nas ne kuha od domačinov. Stran torej z obema, da se naredi prostor slovenskemu vinu! Naj bi ta izgled posnemale vse slovenske občine, potem bi se našim vinogradnikom kmalo bolje godilo!

Poreč. Poslanec dr. Volarič praša vlado, zakaj da uradniki v Istri ne znajo deželnih jezikov? Zoper novo gozdno postavo je mnogo nevolje.

Kaj dela politika.

Zadnji teden se je že vse balo, da dobimo vojsko z Rusom. Ruski vojaki se namreč v zmirom večem številu zbirajo na naši meji. Zavoljo tega so svitli cesar poklicali več generalov, med njimi najvišega poveljnika nadvojvodo Albrehta, na Dunaj v posvetovanje. Sklenilo se je bojda, da se Avstrija ne bo oboroževala, da se Rus še bolj ne zdraži. Najbrž bodo poskušali, mirno pobotati se z Rusijo. Nemara, da je Koburžan vsega kriv. Zato piše „Pester Lloyd“, kakor se misli po vladnem naročilu, naj Rusija pové, kaj misli zastran Bolgarije? Upati je, da se bojo z lepa dogovorili, kajti v zadnji čas so se duhovi pomirili in vojni strah se je podel. Ruski listi pišejo, da tam nihče ne misli na vojsko proti Avstriji. Nekteri mislijo, da se Rusi le zato zbirajo na avstrijski meji, da bi našega cesarja ostrašili, da ne bi šel Nemeem na pomoč, kedar se začne francosko-nemška vojska. Pa nas kateri ne pozna vseh skrivnih spletek. — Tudi Rumunija je v velikem strahu, in je že poklicala belgijskega generala Brialmonta, da bi pregledal njene trdnjave. — Iz Berlina pa se poroča, da je Bismark nanaglem zbolel. Menda pa ne bo tako nevarno. — Novi predsednik francoske republike Sadi Carnot je imel dolgo svoje križe, prej da je sestavil novo vlado. Goblet in Fallieres sta se zastonj trudila, sestaviti novo ministerstvo. Zdaj se je to posrečilo Tirardu. Neki klobučar Aubertin je napadel poslanca in bivšega ministra Ferrya, da bi ga umoril, pa krogla ni dobro zadela. Ko so morilca prijeli, je brez strahu povedal, da se morajo pobiti vsi taki, kakor je Ferry, kateri Francozom svetujejo, naj bodo mirni in naj pozabijo, kar jim je Nemčija prizadjala. Iz tega se pač vidi, kako Francozi sovražijo Nemce, in da pride najbrž kmalo do vojske. — Zedinjene države severne Amerike se pa ne vojskujejo in redijo le malo vojakov. Zato pa tudi dobro gospodarijo. Državnih dohodkov je toliko, da ne vejo kam z denarjem, zato hočejo davke znižati. Srečna Amerika! — Deželni zbor Solnograški se poteguje za to, da bi se tam napravile velike katoliške šole. — Josefinum, t. j. šola za vojaške zdravnike hočejo spet oživiti, pa ne na Dunaju, ampak v Brnu. — Vsi deželni zbori hočejo z ustanovami praznovati 40letnico vladarstva svitl. cesarja Franca Jožefa I. — Dolenje-avstrijski in tirolski deželni zbor sta tudi sv. očetu papežu čestitala k zlati meši. Da je kaj tacega predlagal celo Weitlof, se nam čudno zdi, in ne bo brez pomena!

Za poduk in kratek čas.

Družba sv. Mohorja v Krškej škofiji l. 1887.

(Konec.)

dekanije	Ime župnije	Število prebivalcev	Število družnikov		Torej l. 1887		Štev. družn.	Na 100 prebivalcev pride družnikov
			leta 1886	leta 1887	več	manj		
	Šent-Jakob	2.368	43	53	10	—	10	2 ¹ / ₄
Tinje	Tinje	1.546	52	53	1	—	1	3 ¹ / ₂
	Grabštan in Š. Peter	2.290	82	85	5	—	5	4
	Pokrčje	955	11	19	8	—	8	2
	Šent-Mihel	635	11	9	—	2	2	1 ¹ / ₂
	Medgorje in Podgrad	830	13	11	—	2	2	1 ¹ / ₃
	Podkrnos	780	7	6	—	1	1	3 ¹ / ₄
	Radiše	641	13	11	—	2	2	2
	Žrelec	685	7	12	5	—	5	2
	Šent-Jakob	76	3	2	—	1	1	1 ¹ / ₃
	Timenca	1.220	4	3	—	1	1	1 ¹ / ₄
Šent-Tomaž	971	6	2	—	4	4	1 ¹ / ₄	
Šent-Lipš	423	4	—	—	—	—	—	
Skupna svota		11.583	213	216	17	24	7	blizo 2
Velikovec	Velikovec	1.560	15	17	2	—	2	1 ¹ / ₃
	Šent-Rupert	1.688	24	28	4	—	4	18 ¹ / ₄
	Šent-Peter	1.351	66	66	—	—	—	5
	Ruda	1.783	24	23	—	1	1	1 ¹ / ₃
	Vovbre	1.011	12	15	3	—	3	1 ¹ / ₃
	Šent-Stefan	588	14	16	2	—	4	2 ¹ / ₂
	Šmarjeta	1.100	21	26	5	—	5	2 ¹ / ₄
	Kloster	1.510	16	17	1	—	1	1 ¹ / ₄
	Djekše	1.286	22	20	—	2	2	1 ¹ / ₂
	Krčanje in Knezovo	822	16	17	1	—	1	3
Grebinj	1.690	10	11	1	—	1	3 ¹ / ₄	
Šent-Jurje	1.087	4	4	—	—	—	2 ¹ / ₅	
Gorenče	593	13	14	1	—	1	2 ⁴ / ₅	
Skupna svota		16.669	257	274	20	3	17	blizo 1 ³ / ₄
Spodnja Zila	Melviče	562	16	16	—	—	—	3
	Borlje	668	6	7	1	—	1	1
	Šent-Stefan	1.652	16	12	—	4	4	3 ¹ / ₄
	Blače	690	24	21	—	3	3	2
	Šent-Pavelj	422	2	—	—	2	—	—
	Čače	872	11	12	1	—	1	1 ¹ / ₂
	Brdo	1.160	13	21	8	—	8	2
	Bistrica	1.058	18	10	—	8	8	1
Gorje	1.057	3	3	—	—	—	1 ¹ / ₃	
Šent-Jurij	1.841	21	24	3	—	3	1 ¹ / ₃	
Skupna svota		9.982	130	126	13	17	4	1 ¹ / ₄

Kaj nas te dolge rajde raznih števil učijo? Učijo nas:

1. da so nekatere dekanije napredovale, in sicer: mesto Celovec za 37, Doberlaves za 35, Velikovec za 17, Spodnji Rož in Spodnji Dravbreg po 9 in Kanalska dolina za 6 družnikov. Beljak je ostal pri starem.

2. Rakovo pot so šle dekanije: Pliberk v zgubil 20, Tinje 7, Zilska 4 in zgornji Rož 3 družnike.

3. L. 1886 je bilo družnikov 3034; prirastle jih je l. 1887 družnikov 133, odpadlo 34, torej je število poskočilo za 99 družnikov in jih je 3133.

4. Med dekanijami stoji na prvem mestu Doberlaves, tam spadajo na 100 prebivalcev blizo štiri družniki. Najslabeja je dekanija Spodnja Zila, tu pride na 100 prebivalcev 1 in ¹/₄ človeka.

5. Izmed župnij je na prvem mestu Šent-Ožbalt na Jezerskem, tam spada na 100 prebivalcev devet družnikov. Najslabeja je Šent-Lipš pri Timenci, tam je 423 prebivalcev, pa ni nobenega družnika. L. 1887 si je največ novih družnikov pridobila župnija Rebrca, namreč 22 novih; največ zgubila pa župnija Pliberk, namreč 23 in D. M. ob Jezeru, namreč 17.

6. Napredovanju družbe škoduje tudi pomenjanje duhovnikov. Ni nikogar, ki bi denar nabiral in odpošiljal, ljudje si pa ne vejo prav pomagati.

Pa Bog je družbo dozdej tako bogato blagoslavljal, gotovo je tudi zanaprej zapustil ne bode. Ta družba je Slovencev nevenljiva slava in največja sreča za čas in večnost: Bog jej daj svojo pomoč in obilno rast!

Gospodarske stvari.

Korenje.

Pri nas so svinje lepo premoženje, ako jih dobro redimo in v pravem času spravimo na trg, to je, ako skrbimo za to, da so brž ko brž debele. Za izrejo svinj pa je korenje važno. Tedaj pa je tudi skrbeti, da ga imamo dovolj, ne da nam za to zmenjka polja za drugo silje. Korenje kaže torej sejati v drugo silje, tako, ki je tako sredi poletja že zrelo. To pa je rž, pšenica in enako silje. Kedar se požanje le to, ostane korenje na polju, opleje se ali tudi, kjer sejo na vrste, preorje. Kdor tako ravna s korenjem, ni še doslej tega obžaloval. To pa je v gospodarstvu že veliko. Kedar še ima delo kaj dobička, tedaj ni zastoj. „Sl. G.“

Plesnjive kleti.

Sitnobo ima človek, ako pride v klet, pa vidi, da visi po vseh stenah, kotih in sodih plesnoba. Le-ta mu dela škodo pri posodi ali tudi zdravje trpi človeku, če biva delj časa v taki kleti. A takih kleti je več in zlasti jeseni in po zimi dela se taka plesnoba rada v kletih.

Vsekako je dobro, če ima človek pomoč zoper to sitnobo. V naslednjih vrstah podamo našim bralcem tako pomoč, treba je samo, da se je poslužijo, toda previdnim jim je biti pri njej. Vzame se eden ali dva kilograma navadne soli ter se vloži ona v kako globljo kamenito posodo. Sodi se morajo dobro zadelati, in če je še kaj drugega v kleti, kar bi trpelo škodo, naj se izpravi iz kleti.

Za tem se vlije pol litra žveplene kisline na sol, človek pa, ki to stori, naj jo hitro pobriše iz kleti. Le-ta mora seveda biti zadelana pri oknih in pri durih. Dve uri ali ka-li naj ostane tako zaprta, a človek ne sme v tem času va-njo, sicer bi ga zadušilo. Po dveh urah odpró se najprej okna od zunaj, da izpuhti klorov plin iz nje in še le čez nekaj časa je varno iti v klet.

Sedaj pa se omete cela klet, stene, koti, sodi, sploh vse, kar se najde plesnjivega v kleti. Tudi tla je treba potlej izmesti. Kleti, pri katerih se naredi tako, izgubé ves plesnjivi smrad, kajti klorov plin umori vse življenje, tedaj pa tudi plesnobo.

Le-ta poskus je zanesljiv in ni se bati drugega, kakor da se pusti kacihi reči v kleti, ki bi jih umoril klorov plin.

„Slov. Gospodar.“

Smešničar.

Učenec: „Gospod predstojnik! Tinte nimamo več.“ Predstojnik: „Že spet! Za božjo voljo, kaj pa počenjate s toliko tinte? Menda se ž njo umivate!“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Cerkvica na križni gori blizu Celovca je bila oropana. Pobral je križ raz altar, krono Marijino in Jezusovo in še nekaj drugih drobnosti. Skušal je tudi odpreti tabernakelj, pa se mu ni posrečilo. — Grajščina Wernberg je prodana. Dosedanja gospa baroninja Fröhlichova je bila prava mati ubogih cele okolice, prijateljica njezne mladine in prava luč katoličanom cele okolice. Bog jej daj srečo, nam pa spet tako zlahtno grajščinsko družino! — V Celovski obrtni dvorani je zdaj razstava obrtnih izdelkov. Vidijo se rezlarije, lesena in lončena roba. — Nemški šulferajn hoče napraviti šolo v Brdu, otroški vrt v Železni Kapli, šolsko knjižnico v Črni, in podporo je namenil šoli v Šent-Štefanu na Zili. Rodoljubi pozor! — Po deželi se klati toliko agentov za judovsko vino in mašine, da so že prava padloga. V Šent-Vidu je neki čevljar staro mašino zamenil za novo in se ve da precej dodal; pa nova mašina je bila še slabša od stare. Zato ne verujte agentom, kupite si stroje v mestu sami, kjer jih prej pogledate. — V Zabrdcu (Arriach) so ustanovili podružnico nemškega šulferajna in pri tem imeli politične govore, se ve da zoper Slovane, ki Nemcem toliko krivice prizadenejo, ali kali? Sicer pa se zatrjuje, da šulferajn ne ščuje, in da ni politično društvo! — V Beljaci je umrl župan Dollhopf, namesto njega je izvoljen lekar Scholz. — Na mesec dni zapora in 100 gld. globe je bil obsojen pred porotno sodnijo g. Foresti, vrednik Beljaškega lista, zavoljo žaljenja časti. Tožil ga je zdravnik Birnbacher v Požarnici. — V Rutah pri Blaškem jezeru se je zgubil 60 letni, gluhi pastir. Ker menjka tudi 20 ovac, je mogoče, da ga je kdo ubil in ovce odpeljal. — Razpisane so učiteljske službe v Dholici, Kaplji in Bajtišah. Znanje slovensčine se zahteva le v Bajtišah, čeravno sta tudi Kapla in Dholica trdo slovenska kraja. Kako se bo učitelj sporazumil s svojimi šolarji? — Celovski turnarji imeli so 17. dec., to je kvatno saboto, v adventu ples. Uradna „Celovčanka“ naznanja, da napravijo turnarji božično veselje v čest ajdovskim gostom, ki so prišli iz Abisinije. Da se tega veselijo liberalni listi, se ne čudimo. Da pa vladni časnik ne ve, da kdor podkupuje veljavo cerkvene oblasti tudi slabi in podira posvetno oblast. Kdor veter seje, žel bo vihar. — Dva človeka je v Beljaci plin zadušil. — V Podgorjah je 16. dec. zjutraj pogorelo celo Podlipnjakovo pohišstvo s skednjem vred. — V Šent-Jurji pri sv. Marjeti je pogorel „Weiseneggerjev“ skedenj. Škode je 1700 gld. K sreči je bil zavarovan.

Na Kranjskem. Najiminitnejši novica na Kranjskem je volitev deželnega poslanca v Kočevji. Zato opustimo vse drugo in poročamo, kar beremo v „Slovenču“.

Nemški kočevarji so propadli pri volitvi za deželni zbor s svojim prenapetim nemškim kan-

didatom. Izvoljen je bil c. kr. sodnik Višnikar. Najhujši srd so izlili nad c. kr. uradniki in državnimi služabniki sploh, ki niso volili c. kr. profesorja Linhartta. Njim, ki imajo po gostilnah iskati vsakdanjega živeža, odpovedali so hrano, ter jim je samo še krčma poštenega Pečeta odprta. Ali tudi Peče in ž njim še dva druga nemška meščana so jo skupili, ker so se drznili biti drugih misel, kakor vrtoglavi Linhartovi malikovalci. Tudi oni so morali okusiti smrad kočevskih jaje. Pri-povedujejo celo, da so preprijazni rojaki k Pečetu privlekli dva škafa kravjeka ter mu hoteli ž njim njegovo hišo okidati, da jim je pa žandarmerija to o pravem času zabranila. Ne vemo, čemu so pač dovoljene gostilne ljudem, ki poštene goste iz hiš izganjajo! Tudi gg. kaplana sta morala gnjila jajca za ljubo vzeti; najbolj občutljivi udarec pa je zadel tri uradnike, katerim je razburjena kočevska gospoda stanovanje odpovedala. In to ni, kar si bodi, ker jih tudi drugi ne bodo z lepo sprejeli v stanovanje in jih hočejo na ta način iz Kočevja spraviti. Gosp. okr. glavarju kaj takega k sreči niso mogli napraviti, a da bi tudi oni dobil svoj delež, zbrali so se zvečer pod njegovim stanovanjem ter njemu na kljub zapeli glasovito pesem: „Die Wacht am Rhein“. Za Božjo voljo, kako, boste rekli, kako se je moglo kaj takega goditi! Kje so bili pa oni, ki jim je v prvi vrsti skrbeti za javni red in mir? No, med razsajalci so bili in so jim celo lep zgled dajali. Mestni sluga ali policaj bil je, kakor smo že omenjali, prvi, ki je gosp. profesor Ambröžu, korošču in bratu dekana v Kapli na Dravi, na prsi pritisnil dvoje gnjilih jaje, na vsako stran eno, češ, ker si tako lepo z nami volil, te moram odlikovati. Ravno isti profesor bil je še pozneje napaden in pri tej priliki dobil nekaj zaušnic. Nek volilec je bil napaden, ko je šel na sprehod; da bi imel mir, naprosil je žandarmerijskega „wachtmeistra“, da je šel ž njim; junaški Kočevar se je vsled tega zagrozil, da bode treba trinajst „wachtmeistrov“, kadar bodo šli Linhartovi nasprotniki na sprehod, ker se jim bode sicer huda godila! Ali to mar ni v avstrijskih zakonih prepovedano žuganje? Nemški listi, ki so gnali zaradi A. Grünovega spomenika tak vrišč, sedaj molče, ali pa se celo izgovarjajo, kakor. n. pr. „Deutsche Ztg.“, da nekaj gnjilih jaje ne šteje; vprašamo pa, kakšen krik bi bil nastal v nemško-liberalnem Izraelu, ko bi se bilo v kakem slovenskem mestu kakemu Nemcu ali židu stoteri del tega primerilo, kar so uganjali Kočevci! — Prav toplo priporočamo novo knjigo Angeljček, tretji zvezek, ki je prišel ravnokar na svetlo. Spisal ga je g. katehet Kržič. Prva dva zvezka sta bila vse hvale vredna; zato sta se tudi tako hitro prikupila našej deci, da se je baje prvi že popolnoma razprodal. — Kaj pa naj rečemo o tretjem? — Ako mogoče še presega svoja prednika po obliki in vsebini — zlasti, ker je za sedanji čas tako pripraven! Najprej popisuje mično za otroke življenje sv. očeta. S kacic veseljem ga bodo pač prebirali letos naši mali, ko se bode obhajala zlata meša Njih Svetosti. Z ne manjem zanimanjem bodo gledali življenje ljubljena svetnika — sv. Nikolaja. Prve jaslice; zgledi prvega sv. obhajila; Varuj se hudega, — delaj dobro, tako lepo razjasnjeno z mičnimi zgledi; križi otročjih let,

mile vmes vpletene pesmice, vganjke, vse bode otrokom jako ljubo in koristno berilo. Bog ohrani spretnega g. pisatelja še mnogo let čvrstega na duhu in telesu v blagor našej nežnej mladini!

Na Štajerskem. Štajerske hranilnice odbor je sklenil v stalen spomin prihodnje štiridesetletnice presvitlega cesarja 100.000 gld. darovati v dobrodelne namene na Štajerskem. — V Marnbergškem okraji malokdo pošlje slovensko pobotnico v Marenberško davkarijo. Ko sem prvokrat poslal po svojem slugi slovensko pobotnico, mu nadzornik B. denarjev ni hotel izplačati, češ, da na slovensko pobotnico ne bo izplačeval. Vsled tega sem poslal davkariji nastopno vlogo: Sl. c. kr. davkarija v Marenbergu! Podpisani prosi rešitve slovenske pobotnice, da se prihrani daljni predlog. Podpisani je že pred mnogimi leti v Mariboru pošiljal slovenske pobotnice, in nihče se ni izpodtikal. Torej itd. — Ko sluga drugokrat prinese slovensko pobotnico, zgrbančil je nadzornik obraz in izplačal denar. Ko bi vsi enako postopali, navadili bi se gospodje sprejemati in reševati slovenske uloge. Sodnije morajo slov. uloge ne samo sprejemati, nego tudi v slov. jeziku reševati. Sodnija v Konjicah rešila je neko slov. prošnjo posojilnice v Celju v nemškem jeziku. Zoper to se je slednja pritožila pri pravosodnem ministerstvu, ktero je Konjiško sodnijo koj pozvalo, da se ima opravičiti, zakaj je tako ravnala, ter jej je potem grajo izreklo, rekoč, da je minister z obžalovanjem opazil, da je sodnija nepostavno postopala, ter da pričakuje, da se bode sodnija v bodoče strogo po obstoječih postavah in redbah ravnala, t. j. slovenske uloge slovenski reševala.

Po drugih deželah. Na Dunaju so zopet une dni zasačili na enkrat 13 mladih potepuhov v nekem stanovanji, ki so živeli ob tatvini. Kako nevarni so taki hudobneži, kaže to, da so imeli osnovan tudi že roparski napad, s čimur bi bili na enkrat dobili večji znesek v svoje še otročje kremplje!.. Vprašanje: so li potrebne verske šole za mladino, ali ne?.. — „Beamten-Zeitung“ na Dunaju ima oklic neke pekarije na Dunaju, ki ima 25 prodajalnic, in ponuja svoje izdelke iste velikosti in dobrote, kakor so drugod, za 50% nižjo ceno! Ali bo treba z Dunaja kruh naročevati, da ga dobimo za polovico boljši kup? — V Sangesu na Kitajskem je več tisoč ljudi delalo na nekem jezu; kar naglo so silni valovi odnesli jez in pokopali okoli 9000 ljudi v hladnem grobu. Revščina je na raznih krajih prav strašanska. — Nesramnim podobam napovedali so na Dunaju vojsko. Izšla je prepoved na vse knjigotržce, da jih ne smejo razstavljati. Državni pravdnik pa je tudi vrednike ilustrovanih dovtipnih listov k sebi poklical in jim rekel, naj ne prinašajo nič več podob, ki bi žalile javno nravnost, sicer bi jih moral kar od kraja vse konfiskovati. — V Ameriki je umrl misijonar Andrej Skopec 85 let star. Rojen je bil v Polhovem Gradcu na Kranjskem in je delal v Ameriki 42 let. Naj v miru počiva! — Mestni zbor Dunajski je sv. očetu papežu čestital k zlati meši. Kdo bi bil pred leti kaj tacega pričakoval? Siti so menda Judov in njih časnikov.

Janez Volčič. †

Prežalostna izguba je dne 14. t. m. zadel slovenski narod, posebno pa družbo sv. Mohorja. Umril je ob 1/2 4. uri popoldne prečast. gospod Janez Volčič, župnik in škof. svetovalec na Dolenjskem, v 63. letu svoje dōbe. V njem je izgubila ljubljanska škofija vzgledno-gorečega duhovnika, verni narod in družba Mohorjeva pa svojega najmarljivejšega in najplodovitejšega duhovnega pisatelja.

Ime ranjega je znano vsakemu Slovencu, ki brati znā. Mnogoteri ga poznajo iz raznih molitvenih knjig in „Šmarnic“, iz obširnih „Krščanskih naukov“, ob svojem času po monsig. Andreji Einšpielerji izdavanih, iz različnih pesmij in spisov posebno v „Zgodnji Danici“; — vsi pa iz knjig družbe sv. Mohorja. Saj ni nijednega, ki bi se za njo ne brigal. Izišle so po družbi knjige: „Domači zdravnik“, „Šmarnice naše ljube Gospé presv. Srca“ in „Življenje Device Marije in sv. Jožefa“, letos že v 6. suopiči. Ravno zadnje delo Volčičevo je Slovence, pobožne častilce Marijine, najbolj navdušilo, da so jeli v tolikem številu pristopati k družbi. Ker je celo to prelepo delo v rokopisu dokončano in hrani družba še drug njegov spis, bodo Slovenci v pobožno-naučnem branju in premišljevanju še katero leto uživali novih duhovnih dobrot rajnega prezasluznega gospoda. Bog mu povračuj in plačuj v nebesih obilni njegov trud!

Rajni gosp. župnik je delal nesebično, iz ljubezni do Boga in do bližnjega. To pričuje naredba, da se imā nagrada, ktero ima še prejeti za spise prihodnjih let, ktere je vestno že naprej preskrbel, razdeliti po preč. gosp. L. Jeranu v štiri dele, namreč: 1. cerkvi presv. Jezusovega Srca, 2. Marijanišču v Ljubljani, 3. vzhodnim misijonom, in 4. njegovim ljubljenim učencem.

Za duhovne dobrote, ki se telesnim ne dajo primerjati, smo Slovenci g. Jan. Volčiču dolžni posebno in neminljivo zahvalo — zahvalo, kakoršno si je sam najbolj želel. Osem dnij pred smrtjo dal se nam je, slutéc zadnjjo uro, v molitev priporočiti.

Torej priporočuje v pobožno molitev blago dušo svojega nepozabljivega pisatelja, in v pridno prebiranje spisov, v ktere je izlival ljubezni goreče in ljubezen budeče čute svojega srca

Družba sv. Mohorja.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Č. g. Karol Elsler, kanonik, duh. svetovalec itd., postal je konzistorijalni svetovalec. — Duhovni svetovaleci so postali: č. g. Ferd. Gotsch, dekan. svet. in župnik v Rangersdorfu; č. g. K. Kalt, dek. svet. in župnik v Višpriyah; č. g. Šimen Stöckl, dek. svet. in župnik v St. Lenartu pri Sedmih studencih; č. g. K. Apelt, župnik v požarnici; č. g.

P. A. Pauler, upok. gimn. ravnatelj, superior benediktinski, in č. g. P. Miroslav Inglič, gvardijan kapucinskega samostana v Celovcu.

Č. g. Mat. Wedenig, dozdam provizor na Visoki Bistrici, je ravno tam potrjen za župnika.

Faro Šent-Jedert pri Wolfsbergu je dobil č. g. Franc Kindlmann, mestni kaplan v Sovodji; farno Ingolsthal č. g. Andrej Kržystiniak, tamošnji provizor. — Prestavljeni so č. g. Karl Haindl, duh. pomočnik v Milstatu, za provizorja v Kornat, in Ferdinand Moser, provizor v Kornatu, za kaplana v Milstat.

Za izpraševalce pri skušnjah za farni konkurs so imenovani: o. Franc Hübner S. J., profesor sv. pisma in hebrejskega jezika; o. Adalbert Viehhauser, doktor in profesor bogoslovja, p. t. gosp. Alois Fischer, kn. šk. konzist. svet. in fajmošter pri mestni glavni fari Šent-Ilja v Celovcu.

Vabilo in prošnja.

„Mir“ izhaja v 3000 iztisih in se daje tako po ceni, kakor noben časnik. Torej je ogromno veliko naročnikov, dobrotnikov in podpornikov treba, da se pokrijejo stroški za tiskarnico, za poštnino in razne pošiljave, zraven pa še za vredništvo in dopisatelje ne ostaja ničesar. Zatorej izrekamo vsem naročnikom, dobrotnikom in podpornikom pri srčno zahvalo!

K tej zahvali pa pridenemo nekatere srčne prošnje:

1. da nobeden iz dosedanjih naročnikov, dobrotnikov in podpornikov ne izostaja tudi prihodnje leto;

2. da si vsak po svoji moči prizadeva, nove naročnike za „Mir“ pridobiti;

3. da rodoljubi pomagajo kmetom pri naročevanju. Kmetje ne vejo, kako se je obnašati pri pošiljavi denarjev. To skrb naj prevzamejo rodoljubi, kar prihranja truda in stroškov;

4. da se naročnina pošilja v dvojezičnih nakaznicah. Naj torej povsod tirjajo take nakaznice. Zato imamo pravico, ktere naj se poslužuje vsak rodoljub, ako hočemo da ne zgubimo pravice.

5. Treba je pri vsakej prestavi, da se pristavi tudi pošta, pod katero je naročnik dozdam prejemal „Mir“; ravno tako naj blagovolijo tudi novi naročniki naznaniti pošto svojega kraja.

Slovinci! Kaže se, da bode prihodnje leto jako imenitno: V Parizu na Francoskem je moral predsednik odstopiti in mesto prepustiti drugemu; — Rus na naši jutrovi meji nakopičuje svoje vojake in s sabljo močno rožla; — tam dole v Turčiji na Balkanu vse vre med narodi in kaže se velika nevolja; — Angleži in Irci so si vedno v laseh, — tam za hribom pa čepi železni in krvavi kancler Bismark, kuha in peče, in Bog ve kaj nam postavi na mizo: kratko, prihodnje leto bode imenitno. Slovinci! za en goldinar boste celo leto brali resnih in imenitnih dogodov. Gotovo ne bode vam žal, za borni goldinarček, ki ga pošljete „Miru“ za naročnino!

Zdaj pa želimo še vsem naročnikom, dobrotnikom in podpornikom veselo novo leto, da bi dolgo živeli in v milosti Božjej!

Vredništvo in upravnništvo „Mir-ovo“.

Družba sv. Mohorja.

Č. g. poverjenikom naznanjamo, da se zamore knjiga „Hodi za Kristusom“, ki jo bodo družniki prihodnje leto prejeli, tudi po družbinem knjigovezu trdo vezana dobiti, in sicer popolnoma v usnji z zlato obrezo velja iztis 60 kr., v usnji brez zlate obreze pa 50 kr.

Odbor.

Leterijske srečke od 18. decembra.

Linc	67	23	66	12	41
Trst	24	14	2	48	90

Oglasila.

Lepa kmetija je na prodaj, na gorah, v Velikovškem okraju, v lepem, solnem kraju. Ima lep saden vrt, dosti lepih njiv in travnikov; dve paši, ena blizo hiše za osem krav, druga v planini za 24 goved. Tudi lesa in stelje dovolj. Vsega je 117 oralov. Več pove vredništvo „Mira“.

3-1

Učenec se v neko tukajšno špecerijsko štancuno sprejme. Slovinci imajo sprednost. Več o tej zadevi se izve pri odpravništvu „Mira“.

3-2

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gospoda Dr. E. viteza Stöckla, c. k. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo itd. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridan). — Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 26 kr., poštne stroške trpé p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr. eno, lekar Rizzioli v Rudolfovem in večina lekarn na Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. — Na Koroškem. Celovec: Thurnwald. — Pliberk: Schmid. — Trg (Feldkirchen): Zwenger. — Breže (Friesach): Aichinger. — Spital: Ebner. — Trbiž: Siegel. — Beljak: dr. Kumpf, Scholz. — Volšperg: Hut.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji celo leto gld. 4.60, pol leta 2.30, četrt leta 1.15.

